

»V EU BO MOČ KMETOVATI LE
NA DOVOLJ VELIKIH PARCELAH«

»NARAVA MI DAJE VSE KAR
POTREBUJEM«

RUNARSKO: VOLU IN ZLOBNEŽU
SE UMAKNI S POTA!

MISIJON

Bloški korak

glasilo občine Bloke
junij 2003
letnik 4 | številka 3
cena: brezplačno | 500 SIT | \$ 4

Praznik in beg možganov

Stane Korenjak

Ko sem še hodil v osnovno šolo, mi je bila zgodovina zelo zanimiv predmet. In z bolečino v srcu sem dojemal zgodbe o Samu, o Ljudevitu Posavskem, o koroških knezih, o celjskih grofih. Vse so se končale tragično in Slovenci si nismo uspeli ustvariti države. Kasneje smo bili nekakšen šepavi sopotnik v Habsburški monarhiji in po njenem razpadu še v Jugoslaviji. Pa tako se nam je zdelo kar prav, saj smo gradili nov samoupravni socialistični sistem, ki se nam je pa kar naprej izmikal.

Toda prišel je konec drugega tisočletja. Zgodilo se je to, kar si sploh nismo upali pričakovati. Tisočletni sen o samostojni slovenski državi se je zgodil. Te dni praznujemo že dvanajsti rojstni dan slovenske države. In kako ga v Sloveniji praznujemo?

Zelo zadržano in z veliko mero skepticizma. Zastav praviloma ne bomo izobesili in proslave bodo zelo redke. Velikega ekonomskega razvoja in dviga življenjskega standarda ne opazimo in se nam zdi kot samoumevna pravica. Nove ceste, novi vodovodi, boljša šola, telefonija, večji avtomobili nam ne pomenijo nič. Nakupovalni vozičkov trgovinah, ki so resnici na ljubo vse večji, so še premajhni in hudič bo, če ne bomo mogli več nakupovati tudi ob nedeljah. Mediji intenzivno skrbijo za negativno ozračje in za njih je dobra novica le slaba novica. Vse gre narobe, ministri so ta prave barve, vendar delati pa ne znajo. Kaj šele politiki, ki imajo največ zaslug, da se je zgodila slovenska država. Te je potrebno čimprej in čimbolj politično gnojnico, da bodo vedeli, da morajo biti tihi. Nobenega veselja nad časom, ki ga živimo, in optimizem je greh.

Ali je tako tudi na Blokah? Upam, da ne, saj se je, odkar smo dobili tudi svojo občino, marsikaj spremenilo kot na bolje. Črv skrbi pa vendar vrta naprej.

Pred dnevi sem se v soseski družbi pogovarjal o naši šoli. Presenetil me je podatek, da obstaja možnost, da šola čez tri leta ne bo imela dovolj otrok za vpis v prvi razred. Pogoj za vpis razreda je enajst otrok. Ali bomo imeli čez desetletje na Blokah na pol prazno šolo kot v Osilnici? Ali je rodnost na Blokah res tako majhna? Morda pa je število reproduktivno aktivnih družin tako majhno? To drugo je najbrž bolj verjetno, saj je na leto le po kakšna poroka. In kaj je storiti?

Preprečiti je potrebno beg možganov. Bežen pogled v izobrazbene nivoje zadnjega desetletja, ki ga dosegajo bloška šolajoča mladina, je zelo dober. Večina opravi vsaj srednjo šolo. Veliko jih diplomira na višjih šolah. Pa tudi tistih, ki so si pridobili univerzitetno izobrazbo, ni malo.

In koliko od teh se je zaposlilo na Blokah ali v bližnji okolici? Bločanom so na Blokah dostopna le priučena delovna mesta. Tako vas na črpalki postreže gospod iz Loške doline, prijazne gospe na banki so od Tamnekje, dekle v bifeju ne govori po naše, trgovke nobene ne poznam in v šoli vam uči otroka profesorica od kod že ... No zdaj sem pa že ksenofobičen.

Kaj pa lahko storimo sami? Predvsem moramo biti bolj ponosni na naš kraj in kaj storiti zanj. Tako bomo poprosili Vitkota, naj uredi tisto puščo okrog črpalke v pravo zelenico in posadi kakšno cvetlično gredico. Trgovci naj počistijo pločnik in okenske police, takoj ko zimska služba preneha s posipavanjem cest. In župnik naj neha sekati drevesa in asfaltirati gredice okrog cerkve.

Občina ima tudi še marsikaj za postoriti. Proračun mora dobiti močnejšo razvojno noto in svetniki se morajo zavedati, da njihova funkcija ni le nadzor občinske uprave, pač pa tudi ustvarjalno razvojno delo. In gospodarstvo se mora zavedati, da čas, ki ga živimo, ni več le manufakturna proizvodnja, pač pa predvsem čas informatike in znanja. Zato morajo biti takšni tudi njegovi produkti.

Razvojno strategijo potrebujemo.

Čestitamo Vam ob dnevu državnosti!

Gospodarski položaj občine Bloke

Področje naše občine je bilo v preteklosti poznano po nekaterih pridelkih, med katerimi so najbolj poznani bloški krompir, meso bloškega vola in bloški sir. Iz navedenega lahko sklepamo, da so se prebivalci naših krajev v pretežni meri preživljali s kmetijstvom. Težko pa bi danes naredili primerjavo takratne gospodarske razvitosti Blok glede na druga področja v Sloveniji. Dejstvo pa je, da je skopa bloška zemlja preživela bistveno večje število Bločanov, kot jih živi danes. Seveda je to le en pogled na našo preteklo zgodovino. Verjetno bi bilo na to temo možno napraviti številne druge primerjave, ki bi bile bolj realne. Bolj pomembno od obravnave naše preteklosti za življenje na Blokah je, kakšen je gospodarski položaj danes in kakšen bo v prihodnosti.

KRATEK POGLED NA TRENUTNI GOSPODARSKI POLOŽAJ

Za spremljanje gospodarske razvitosti določenega področja, občine ali regije obstaja več kriterijev, najpomembnejša pa sta zagotovo dohodek na prebivalca in stopnja nezaposlenosti. Kar zadeva dohodek na prebivalca točni podatki za posamezno občino niso na razpolago. Iz obsega lastnih sredstev občinskega proračuna, katerega glavni vir je plačana dohodnina, pa lahko sklepamo, da občina Bloke ne spada med razvitejše občine v Sloveniji. Res pa je, da so številne občine še v precej slabšem gospodarskem položaju. Na področju stopnje nezaposlenosti so podatki nekoliko boljši, saj je le-ta pod slovenskim povprečjem. Podatek, da je zaposlenost relativno visoka, dohodki pa nizki, nam odpre prvo razmišljanje, da na področju občine Bloke premoremo malo dobro plačanih delovnih mest in relativno malo uspešnih podjetnikov.

KAJ LAHKO STORI OBČINA ZA IZBOLJŠANJE GOSP. POLOŽAJA?

Občina v vlogi lokalne skupnosti lahko vpliva na hitrejši gospodarski razvoj na dva načina, in sicer neposredno in posredno.

Neposredne vzpodbude se izvajajo kot subvencije predvsem na področju kmetijstva. V ta namen občina Bloke nameni cca 3 milijone tolarjev, ki jih porabimo za sofinanciranje različnih aktivnosti na področju kmetijske proizvodnje. Kaj je predmet sofinanciranja in v kolikšnem obsegu se te naloge sofinancirajo s strani občine, je opredeljeno v posebnem pravilniku, ki smo ga pred kratkim oblikovali na občini Bloke.

V občinskem proračunu smo nekaj sredstev

predvideli tudi za subvencije v razvoj drobnega gospodarstva. Ta sredstva so namenjena plačilu obresti od najetih kreditov, ki bi jih najeli podjetniki za potrebe razvoja svoje dejavnosti. Žal do danes ta sredstva zaradi pomanjkanja razvojnih idej niso bila izkoriščena.

Posredno pa občina s tem, da vzpostavlja ugodne razmere za razvoj gospodarstva, lahko vpliva na razvoj bolj kot z neposrednimi vzpodbudami. Po mojem mnenju je ključnega pomena za uspešen dolgoročen razvoj občine razvoj komunalne infrastrukture ter zagotovitev komunalno urejenega prostora za širitev gospodarskih dejavnosti in stanovanjske izgradnje.

RAZVOJ KOMUNALNE INFRA- STRUKTURE

Delovanje občine Bloke v prvem mandatnem obdobju je bilo usmerjeno v intenzivni razvoj komunalne infrastrukture na področju celotne občine. Za to obstajajo določeni razlogi. Po mojem mnenju je bil prav tu zaostanek največji in tudi najbolj opazen. Že v prvem mandatu smo si zato prizadevali izboljšati prometne povezave. Z intenzivnim posodabljanjem lokalnih cest in javnih poti bomo nadaljevali tudi v tem mandatnem obdobju. Na podlagi dobrega sodelovanja z Direkcijo za ceste RS in sosednjimi občinami si bomo prizadevali za posodobitev vseh medobčinskih cestnih povezav, še posebej medobčinske povezave Lužarjev breg.

Na začetku našega delovanja nam je tudi uspelo, da se je na področju celotne občine posodobila telefonija, kar je danes eden od osnovnih pogojev za delovanje in razvoj vseh gospodarskih panog. Naslednja pomembna naloga je izgradnja kanalizacije s čistilno napravo v Novi vasi. Stroga okolje-varstvena zakonodaja v perspektivi ne bo dovoljevala delovanja industrijskim podjetjem, če to področje ne bo ustrezno rešeno. Tega se zavedamo tudi na občini Bloke. Iz tega razloga smo prevzeli iniciativo z namenom, da skupaj s podjetjema Novolit in Kovinoplastika Lož ustrezno rešimo tudi to področje. Trenutno se ukvarjamo z izbiro ustrezne tehnologije, izgradnja in zagon sta predvideni v naslednjem letu. V naslednjih letih bomo nadaljevali z izgradnjo čistilnih naprav še v nekaterih večjih naseljih Bloške planote.

Velikega pomena za počutje prebivalcev in uspešen gospodarski razvoj je tudi nivo splošnega družbenega standarda. V nekaj letih smo pridobili novo banko, trgovino in gasilni dom, delno smo obnovili šolo in telovadnico, nadaljevali bomo z obnovitvenimi deli vrtca, zdravstvene postaje, knjižnice itd.

NAČRTOVANJE PROSTORSKE POLITIKE

Zelo pomembna naloga občine je tudi vodenje prostorske politike. V ta namen smo že pred tremi leti začeli s postopkom sprememb in izdelave dolgoročnega prostorskega plana. Ta naloga se po dolgotrajnih prizadevanjih približuje koncu. Tako je pred kratkim dokončno usklajen prostorski plan za območje občine Bloke potrdila tudi Vlada RS.

Pri izdelavi prostorskega plana smo imeli v vidu tudi potrebe razvoja gospodarstva. Na novo smo predvideli dodatna zazidljiva

Letos bo urejenih in asfaltiranih okrog 6 km cest: na sliki dela v Ravniku.

zemljišča za širitev podjetij, ki že delujejo. V vidu smo imeli tudi potrebe po razvoju obrti in drobnega gospodarstva. V ta namen imamo predvidena kar tri področja, dve lokaciji v Novi vasi ter lokacijo vojaškega kompleksa v Velikih Blokah. Več variant smo predvideli zaradi težav s pridobivanjem lastništva, ki je predpogoj za nadaljevanje teh aktivnosti.

Trenutno že potekajo aktivnosti glede brezplačnega prenosa lastništva vojaškega kompleksa Velike Bloke na občino Bloke. Na ministrstvo za regionalni razvoj RS smo namreč vložili vso potrebno dokumentacijo z utemeljitvami glede potrebnosti te lokacije za nadaljnji razvoj gospodarstva v naši občini. Upam, da bomo v teh prizadevanjih uspeli.

Pri spremembi prostorskega plana smo razmišljali tudi o odprtju zazidljivih con za stanovanjsko izgradnjo. V primeru širitve industrijske dejavnosti se vsekakor pričakuje večja potreba po komunalno urejenih stavbnih parcelah za izgradnjo individualnih stanovanjskih hiš. Vse to in še mnogo več predvideva tudi nov prostorski plan, ki ga bomo po dokončni potrditvi podrobno predstavili v eni izmed naslednjih številčk Bloškega koraka.

POVEZOVANJE Z DRUGIMI OBČINAMI ZNOTRAJ REGIJE

Zelo pomembno se mi zdi tudi širše povezovanje občine v okviru regije. Zavedamo se, da smo majhna občina in da brez dobrega sodelovanja z drugimi ne gre.

Pred dvema letoma smo na področju notranjsko – kraške regije ustanovili »Regionalno razvojno agencijo« s sedežem v Pivki, katere naloga je med drugim tudi načrtovanje razvoja vse regije. Aktivno vlogo v tej agenciji vodimo tudi predstavniki občine Bloke. Na tej osnovi smo izdelali »Regionalni razvojni program«, v katerem so obdelane vse gospodarske panoge. Ta dokument je vsekakor osnova za načrtovanje gospodarskega razvoja Blok in širše regije.

Pred kratkim smo skupaj z ostalimi občinami notranjsko-kraške regije ustanovili Zavod za turizem s sedežem v Postojni. Preko tega zavoda bomo uresničevali razvojno vizijo na področju turizma.

V zadnjem obdobju se na vladnem nivoju vse več govori o regionalnem povezovanju. Uradni predlog vlade RS prostor notranjsko-kraške regije deli na dva dela, saj naj bi nekaj občin postalo del ljubljanske regije, nekaj pa del koprške regije. Z vladnim predlogom se v občinah notranjsko-kraške regije ne strinjamo, zato smo na iniciativo županov občin Cerknica, Loška dolina in Bloke sprožili aktivnosti z namenom, da kot regija ostanemo skupaj. V ta namen smo skupaj z ostalimi občinami te regije podpisali pismo o nameri. Navedeno pismo pušča odprta vrata za morebitno kasnejšo priključitev sosednjih občin, ki bi želele sodelovati v tej regiji. Zavedamo se, da je

povezovanje nujnost, vendar želimo doseči, da bi prišlo do povezav enakih med enakimi, kjer svoje mesto vidi tudi občina Bloke.

KAJ PA LAHKO STORIMO ZA RAZVOJ STORITVENE DEJAVNOSTI?

Razvoj gospodarstva v zadnjih letih je skokovit. Vse industrijske panoge in kmetijstvo se srečujejo s tržnimi viški, čeprav navedene panoge zaposlujejo vse manj ljudi. Mnogi zato svojo priložnost iščejo v storitveni dejavnosti, ki se zaradi povečane kupne moči prebivalstva zelo hitro širi. Statistični podatki za notranjsko-kraško regijo, katere del so tudi Bloke, potrjujejo, da je storitvena dejavnost v naših krajih zelo slabo razvita. Z vstopom v Evropsko skupnost bo na naših zahodnih mejah stekel prost pretok ljudi, blaga in denarja. Pričakovati je velik porast turistov, ki bodo poleg turistične ponudbe potrebovali tudi najrazličnejšo storitveno ponudbo.

Priložnost za razvoj storitvene dejavnosti zato vidim tudi na Blokah. Poleg ekonomskega učinka bi storitvena dejavnost ponudila nova delavna mesta mladim najrazličnejšim poklicev. Na ta način bi mnogi mladi Bločani svojo življenjsko pot lahko nadaljevali v domačem kraju.

OBČINA BO OPRAVILA SVOJE POSLANSTVO!

Načrtovanje gospodarskega razvoja je strateška

dolgoročna naloga, rezultati pa niso vidni čez noč. Kljub temu so prvi pozitivni učinki že vidni. Vrača se življenje na vas, zaustavili smo odseljevanje ljudi, saj že nekaj let beležimo rahel porast števila prebivalcev. Na žalost smo priča zmanjševanju števila rojstev, vendar upamo, da je to le trenutni problem.

Seveda pa občina ni edina, ki lahko vpliva na gospodarski položaj. Občina bo opravila svoje poslanstvo. Upam, da bodo svoj del naloge opravili tudi gospodarstveniki, v nasprotnem primeru bo Bloška planota postala le področje, kamor se bodo ljudje iz večjih mest po vsako-dnevem delu vračali na nočni počitek.

Po vstopu v družino evropskih narodov bomo mogoče zanimivi tudi za nova vlaganja, če bomo uspeli zagotoviti ustrezne pogoje ter prepričati investitorje, da se na Bloke splača vlagati.

Ob vsem napisanem se mi zdi predvsem pomembno, da vemo, kaj hočemo ter da to tudi zmoremo in želimo. Za uresničitev zastavljenih ciljev je najprej potrebna prava vizija. Razvojna agencija je v razvojnem načrtu notranjsko-kraške regije zapisala: »Postali bomo prepoznavna, gospodarsko stabilna, razvojno usmerjena, a življenju prijazna regija, ki bo zadovoljevala potrebe obiskovalcev, predvsem pa potrebe prebivalcev po aktivnem in ustvarjalnem življenju.«

Župan
Jože Doles

Regionalna razvojna agencija Notranjsko-kraške regije, d. o. o.

**obvešča, da bo v petek, 27. 06. 2003,
v časopisu DELO objavljeno prosto delovno mesto**

DIREKTORJA REGIONALNE RAZVOJNE AGENCIJE

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, mora kandidat izpolnjevati naslednje:

- visokošolska ali višješolska izobrazba,
- dobro poznavanje dela z računalnikom,
- aktivno znanje angleškega jezika,
- znanja s področja ekonomije, prava in komunikacije,
- najmanj 5 let delovnih izkušenj.

Direktor bo imenovan za dobo 4 let.

Več informacij lahko kandidati dobijo na telefonskih številkah: 05/721 01 25 in 05/721 01 23.

Na podlagi Pravilnika o dodeljevanju proračunskih sredstev za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja v Občini Bloke (Uradni list RS, št. 35/03) objavljam

JAVNI RAZPIS

za dodelitev finančne intervencije za ukrepa
osemenjevanje plemenskih kobil in
medsebojna menjava ali nakup kmetijskih zemljišč

Predmet razpisa so sredstva proračuna Občine Bloke v letu 2003, ki se namenajo za ukrepa:

- osemenjevanje plemenskih kobil in
- medsebojne menjave ali nakup kmetijskih zemljišč

I. Osemenjevanje plemenskih kobil

1. Upravičenci: Fizične osebe – kmetje s stalnim prebivališčem v Občini Bloke, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo in pripuščajo kobile pod licenciranimi žrebci (pripusti v letu 2003)

2. Višina sofinanciranja: 50 % stroškov pripusta.

3. Pogoji za pridobitev pomoči:

- vloga (obrazec dobite na občini Bloke)
- kopija pripustnega listka kobil, ki so bile pripuščene v letu 2003

4. Rok za vložitev zahtevkov: 30. 9. 2003 na sedežu Občine Bloke Nova vas 4a.

Vloge za dodelitev sredstev v skladu z razpisnimi pogoji obravnava odbor za kmetijstvo in izdela poročilo, na podlagi katerega se pripravi predlog prejemnikov sredstev.

II. Medsebojna menjava ali nakup kmetijskih zemljišč

1. Namen ukrepa:

Sofinancirajo se administrativni stroški postopkov medsebojne menjave ali nakupa kmetijskih zemljišč z namenom zaokrožitve posesti in s tem racionalnejše rabe kmetijskih zemljišč.

2. Upravičenci: Fizične osebe – kmetje s stalnim prebivališčem v Občini Bloke, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo in so v letu 2003 opravili menjavo kmetijskih zemljišč.

3. Višina sofinanciranja: 50 % administrativnih stroškov menjave ali nakupa.

4. Pogoji za pridobitev pomoči: k vlogi (obrazec dobite na občini Bloke) priložite naslednje dokumente:

- kopijo katastrskega načrta
- zemljiškoknjižni izpis
- mnenje pristojne kmetijsko-svetovalne službe
- potrdilo o menjalni pogodbi, ki ga je izdala Upravna enota Cerknica
- overjeno menjalno ali kupno pogodbo
- dokazilo, da se upravičenec ukvarja s kmetijsko dejavnostjo (kopijo obrazca B iz vloge za subvencije)
- račune za stroške, nastale pri izvedbi pravnega posla (menjave ali nakupa kmetijskih zemljišč)

5. Rok za vložitev zahtevkov: 30. 10. 2003 na sedežu Občine Bloke Nova vas 4a.

Vloge za dodelitev sredstev v skladu z razpisnimi pogoji obravnava odbor za kmetijstvo in izdela poročilo, na podlagi katerega se pripravi predlog prejemnikov sredstev.

Vse dodatne informacije dobite na Občini Bloke telefon 70 98 918.

Občina Bloke, župan Jože Doles

Ukrepi v kmetijstvu v Občini Bloke v letu 2003

NA OBČINI BLOKE SE ZAVEDAMO, DA JE KMETIJSTVO NA BLOKAH POMEMBNO TAKO IZ GOSPODARSKEGA VIDIKA KOT IZ VIDIKA POSELJENOSTI POKRAJINE. ZARADI VISOKE NADMORSKE VIŠINE IN SPECIFIČNEGA PODNEBJA JE GLAVNA KMETIJSKA PANOGA ŽIVINOREJA.

Občinski svet občine Bloke je na marčni seji sprejel Pravilnik o dodeljevanju proračunskih sredstev za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja. S tem pravilnikom so določeni nameni in pogoji za dodelitev proračunskih sredstev.

Iz občinskega proračuna se v letu 2003 financirajo naslednji ukrepi:

1. Ohranjanje staleža živali – osemenjevanje govejih plemenic, kobil in zavarovanje plemenskih

žrebcev

Višina pomoči

- 50 % sofinanciranje umetnega osemenjevanja govejih plemenic,
- 50 % sofinanciranje stroškov pripusta kobil pod licenciranimi žrebci
- 100 % upravičenih stroškov zavarovanja plemenskih žrebcev

Umetno osemenjevanje govejih plemenic sofinanciramo na podlagi računa Veterinarske organizacije, ki opravlja storitev na področju občine Bloke. Kmetje plačajo le polovičen znesek osemenjevanja.

Za rejce plemenskih kobil objavljamo razpis za sofinanciranje osemenjevanja plemenskih kobil pod licenciranimi žrebci.

2. Preventivni ukrepi veterinarske službe na živinorejsko usmerjenih kmetijah

Financirajo se naslednji ukrepi:

- cepljenje pašnih živali
- zdravljenje plodnostnih motenj
- analiza mleka na vsebnost somatskih celic.

Ukrepe financiramo v celoti 100 % pooblaščenim organizacijam, ki opravljajo omenjene storitve.

3. Sofinanciranje analize zemlje in krme

Namen ukrepa je analiza zemlje za zmanjšanje stroškov apnenja oz. gnojenja in zmanjšanju onesnaženosti okolja s pravo porabo manjkajočih hranil in analiza krme za pomoč pri izračunu

Nadaljevanje na 6. strani

Razgovor z g. Ervinom Kuharjem

»V EU bo moč kmetovati samo na dovolj velikih parcelah«

NA BLOŠKI PLANOTI JE TEŽKO KMETOVATI. KLIMATSKI POGOJI SO ZA KMETIJSTVO ZELO NEUGODNI IN LE NEKATERE KULTURE USPEVAJO. KER JE INTERES ZA KMETOVANJE ZELO SLAB, JE V LETOŠNJEM LETU UKINJENO TUDI DELOVNO MESTO SVETOVALCA – POSPEŠEVALCA V NOVI VASI. REZULTATI SO KATASTROFALNI. ŽE OKOLI POLOVICO NEKOČ KULTIVIRANE KMETIJSKE ZEMLJE ZARAŠČA GOZD. NEKAJ ODGOVOROV NA TO TEMATIKO NAM JE RADE VOLJE DAL DIREKTOR KMETIJSKO-GOZDARSKE ZBORNICE SLOVENIJE G. ERVIN KUHAJ, UNI. DIP. ING. AG.

Kakšna je statusna vloga Kmetijsko-gozdarske zbornice v prostoru kmetijstva in živilstva v Sloveniji?

Na kratko pravimo, da je KGZ pravna oseba javnega prava. V našem primeru zastopa interes kmetijskih proizvajalcev in smo partner vladi pri dogovarjanju in oblikovanju kmetijske politike. Sodelujemo pa tudi s kmetijskimi društvi, ki jih je v Sloveniji okrog dva tisoč. V kmetijski sferi deluje tudi kmečki sindikat, vendar on ni naš član ter nastopi običajno šele takrat, ko argumenti odpovedo in so vsa pogajalska izhodišča izkoriščena. Z

zgodilo.

Drugi štrajk o neprevzemanju mleka je bil pa v celoti nepotreben, saj kaže na veliko nesposobnost mlekar, ker so imeli zaradi štrajka v Avstriji en dan moten odvoz v to deželo. Osebo pa menim, da je tu šlo za pridobitev pozicij pri napovedanih ukrepih vlade, ko naj bi zmanjšali ali celo ukinili izvozne stimulacije mlekarom.

Z letošnjim letom ste ukinili svetovalno mesto kmetijskega svetovalca v Novi vasi. Kakšna je vaša strategija dela, če to storite prav tam, kjer je problematika kmetovanja največja?

Doslej nismo zmanjševali števila zaposlenih v tej dejavnosti, pač pa smo le organizacijsko menjali delo. Število direktnih svetovalcev na terenu se je res zmanjšalo, ker večamo število specialistov za posamezna področja, kot je npr. pašništvo, vinogradništvo, vrtnarstvo itd. Ti specialisti nato pokrivajo širši prostor. Na žalost smo ukinjali svetovalce tam, kjer je število kmetovalcev in moč kmetijske proizvodnje drastično upadla. Mi smo pač interesno združenje in ščitimo interes kmetijskega proizvajalca, če tega ni, nimamo komu pomagati. Globoko se zavzemam, da tudi ekstenzivna kmetijska področja kot so Bloke ali notranjski Kras, ostanejo kmetijsko aktivna in da se ohranja kulturna krajina, toda tukaj morajo nastopiti drugi, predvsem politični dejavniki.

Kakšna je perspektiva kmetovanja na prostoru, kjer ni moč intenzivno gospodariti, kot je notranjski Kras?

Rešitev vidim vsaj v dveh pogledih kmetovanja:

Prvo je potrebno ugotoviti, kaj je tisto, kar je to smiselno pridelovati. Meni se zdi, da bi to lahko bili tradicionalni poznani bloški voli. V Franciji je od govejega mesa 30% od volov. To sicer ne bo več tradicionalni bloški vol, ki je leta oral in garal po Beli krajini in so ga na Blokah samo dopitali, pač pa junec, ki se vzredi po pašnem sistemu ter optimalno teže doseže šele pri treh ali štirih letih. Najbrž je tudi krompir z Blok takšen proizvod. Pri treh stvari je bistveno to, da je takšen proizvod pre-

poznavev po kvaliteti, predvsem pa po videzu in embalaži. Imeti mora svoj zaščitni znak.

Ti proizvodi nam kar sami od sebe gredo v drugi vidik ekstenzivnega bio ali integralnega kmetovanja. Evropa, ki ima glavne probleme v kmetijstvu zaradi viškov proizvodnje, je za to obliko zelo zainteresirana in jo vzpodbuja. Vsekakor pa moramo biti pri tej »bio proizvodnji« previdni. Na nekoliko daljši rok, morda že v desetletju, bo nebeška mana, ki sedaj pada z neba v obliki subvencij, doživela reformo in te padavine bodo precej usahnile. Mi pa takrat ne bomo več znali tržno pridelovati. Iz pokojninske reforme, ki jo izvajao tudi drugod, se pač moramo kaj naučiti.

Posebno poglavje je sodelovanje med kmetom kmetijsko zadrugo in svetovalno službo. Vsi trije čakajo drug na drugega, da se srečajo in ne vedo, o čem bi se pogovarjali. Kdo je tisti, ki mora dati pobudo in voditi pogovor?

Meni je stvar popolnoma jasna. Kmet je sicer primarni proizvajalec, vendar je še prej potrebno vedeti, kaj in kam boš prodal. V tej navezi je pa druga tista, ki trži, oziroma išče tržne niše. Tako je tudi najbolj odgovorna, da daje ideje in pobude za nove proizvode. Kmet mora biti dovzeten za te predloge in naša svetovalna služba je skupaj s kmetijskimi zavodi dolžna povedati, kako se to stori.

Včasih so rekli. »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal.« Danes, ko prihaja EU, pa poznamo načelo subsidiarnosti. Kaj torej moramo storiti Bločani sami, kaj lokalna skupnost in kaj bo postorila država oziroma Evropa.

Evroska unija je tu. Čaka nas usoda, ki so jo pred leti doživljale države, ki so se kasneje priključile. Na trgu bodo cene kar bistveno padle. To breme bodo močno čutili proizvajalci. Ko bo začel novi sistem delovati v celoti, bo lažje. Tako bo prvo in drugo leto v EU zelo težavno in velik izziv za kmeta.

Pred bloškimi kmeti pa je še večji problem. Kmetovati na parcelah, ki so velike 5 ali 10 arov v noben sistemu ni mogoče. Kmetijske parcele bo potrebno združiti na še razumno minimalno velikost, ki pa je gotovo vsaj nekaj hektarov. To nalogo bodo vsaj v glavi morali opraviti kmetje sami. V našem sistemu je lastnina ena od osnovnih vrednot in prisilne združbe zemljišč ne bo. S strani občine in države je potrebno zahtevati, da financira in pomaga speljati postopek.

Pomembno pa je predvsem, da tisti, ki imajo interes – ta mora biti absolutno prisoten – izkoristijo pomoč v obliki subvencij in raznih strukturnih skladov, ki so na voljo. Ker so to praviloma nepovratna sredstva, so zaradi nevarnosti korupcije ustrezno zavarovana. Tako zaradi administrativnih postopkov včasih izgledajo kot denar v zaklenjenih blagajni, od katere smo ključ zalučali v globok vodnjak. Tega se pač ne smemo ustrašiti in splača se potruditi.

Stane Korenjak

Ervin Kuhar, direktor kmetijsko-gozdarske zadruge

radikalnimi metodami skuša doseči svoje cilje. Financiramo se iz članarine kmetov in kmetijskih podjetij. Ker pa izvajamo funkcijo strokovnega svetovanja, je ta del financiran s strani države. Pa tudi nekatere lastne prihodke ustvarimo.

V zadnjem času smo imeli na vašem področju dva »štrajka«. Prvi se je zgodil s pohodom kmetijskih svetovalcev na parlament in drugi, ko nekatere mlekarne en dan niso prevzemale mleka.

Oba »incidenta« sta bila najbrž nepotrebna. Prvi se je zgodil, ker nam hoče Ropova vlada in minister Mramor z rebelansom proračuna kar sredi leta vzeti 370 milijonov tolarjev, ki so namenjeni svetovalni službi. To pomeni, da moramo ta trenutek odpušiti polovicev svetovalcev na terenu. Tu si bomo še naprej prizadevali, da se to ne bo

krmnih obrokov.

Nadaljevanje s 4. strani

Do sredstev so upravičene pooblaščenice organizacije, ki opravljajo analizo krme in zemlje za lastnike in najemnike zemljišč, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo in imajo stalno prebivališče v občini Bloke.

Višina sofinanciranja ukrepa je: 3. 000 SIT na vzorec zemlje ali krme.

4. Medsebojna menjava kmetijskih zemljišč

Sofinancirajo se administrativni stroški postopkov medsebojne menjave ali nakupa kmetijskih zemljišč z namenom zaokrožitve posesti in s tem

racionalnejše rabe kmetijskih zemljišč.

Za ukrep objavljamo razpis, kjer je tudi navedeno, kaj naj upravičenci predložijo k vlogi.

Višina sofinanciranja je 50 % stroškov postopka izvedbe menjave ali nakupa parcel.

5. Izobraževanje

Namen ukrepa je izobraževanje kmečkih žena in mož z namenom večanja kakovosti pridelkov in okolju prijaznih dejavnosti.

Do sredstev so upravičeni izvajalci izobraževalnih programov ali kmetije.

Financiramo 100 % stroškov zunanjih predava-

vateljev in 100 % stroškov tečajev za posameznika (tečaj za ekološko kmetovanje).

6. Nabava čistil za zbiralnice mleka

Namen ukrepa je vzdrževati kvaliteto proizvedenega mleka v zbiralnicah

Do sredstev so upravičeni lastniki zbiralnic mleka. Svetovalna služba naroči ustrezna čistila za zbiralnice. Do sredstev so upravičene pooblaščenice organizacije, ki dobavljajo čistila, ali lastniki zbiralnic mleka.

Financiramo 100 % stroškov nabave čistil.

Jožica Anzeljc, Občina Bloke

Ekologija — razmišljujoč odnos do narave

Ekologija, vse pogostejše uporabljena beseda, ki še vedno zveni nekoliko tuje, označuje pa naša ravnanja in odnos do narave nasploh. SMO EKOLOŠKO USMERJENI ALI PA NE. TU NE MORE BITI POLOVIČARSTVA. ZA TO PA JE POTREBNA DOBRA MERA OSVEŠČENOSTI IN TUDI ZNANJA.

Narava sama zna kljub katastrofam in ujmam lepo poskrbeti zase, nemočna pa postane ob vplivih človeka, ki s sodobno tehnologijo moti njeno ravnovesje. Ljudje v preteklosti, podobno kot živali, niso bili v stanju usodno vplivati nanjo. Ko se divji prašič povalja na svojem najljubšem mestu, čez čas izgine vsaka sled za njim. Kjer pa se »povalja« človek, običajno pusti sled za zmeraj. Nepovaljanih mest pa je iz dneva v dan manj.

Na institucionalni ravni se stvari v zvezi s tem dokaj hitro premikajo. Tudi zaradi Evrope država sprejema ali popravlja številne predpise, inšpektorji delajo dan in noč, vendar za uspeh to ni dovolj. Ekologija je področje, na katerega je vpliv posameznika lahko izredno velik in pomemben. Napredek bo dosežen šele, ko bo velika večina ljudi zavestno sprejela in spremenila način vsakodnevnega mišljenja in ravnanja. Seveda pa je tudi posameznik popolnoma nemočen, če sistem v osnovi ne deluje.

Velik del ekologije se nanaša na področje nastajanja, zbiranja in ravnanja z odpadki. Pomembne spremembe v zvezi s tem so že uzakonjene. SMO v prehodnem obdobju do uveljavitve nekaterih predpisov, ki zahtevajo ločeno zbiranje odpadkov tudi na komunalni ravni. Prav zanimivo bo videti, koliko časa bo potrebno, da se bomo navadili na odlaganje steklenic v ločene posode glede na barvo stekla, itd. Po vzoru Zahoda bodo tudi naša komunalna podjetja kmalu dolžna odpadke sortirati in pripraviti za ponovno uporabo v industriji ali energetiki.

V industriji je ločeno zbiranje odpadkov že nekaj časa pravilo. Na odpadke se gleda kot na material, ki ima svojo vrednost, se temu primerno z njimi

Neokrnjena narava: pravica ali privilegij?

ravna, evidentira in opremlja z dokumenti. To pa še posebej velja za nevarne odpadke, ki se pojavljajo prav v vsakem okolju. Tu gre predvsem za odpadna mineralna olja, ostanke barv, izrabljene baterije, neonske svetilke, dele elektronike itd.

Ravnanje z odpadki postaja pomembna in tudi vse bolj donosna gospodarska panoga, ki izgublja negativni prizvok in pridobiva na veljavi.

Proizvodnja odpadkov pa postaja vse dražja in njihovo odstranjevanje predstavlja pomemben izdatek v bilanci podjetja in tudi gospodinjstva. Divja, pol legalna odlagališča se zapirajo, (odlagališče odpada iz Novolita je zaprto že več kot leto) pred odlaganjem na registrirane deponije pa je treba za odpadke izdelati kemično analizo ustreznosti. Tudi vsebino greznice iz industrijskega obrata ni več dovoljeno razliti na poljih, temveč jo mora registrirani prevoznik odpeljati na komunalno deponijo ali čistilno napravo. Za vsako vrsto odpadka je predpisan način ravnanja z njim.

Najbrž je bilo v preteklosti, tudi zaradi neznanja, narejenih veliko neumnosti. Starejši se boste še spomnili, da je nekako pred tridesetimi leti vojska iz motorizirane garnizije Velike Bloke prala svoje oklepnike v tolmu Bloščice pri Veselovem malnu. Koliko olja, masti in nafte je splavalo po vodi, si lahko samo mislimo! Danes pa naravovarstveni inšpektor, ko pride na ogled v firmo, ne sme videti kapljice razlitega olja na dvorišču, sicer takoj sledi kazen. Nič ni hujšega od tega! Po drugi strani pa, vsaj tako je slišati, nekateri kmetje odpadno olje iz svojega traktorja enostavno zaorjejo v brazdo. Ne bi rad jedel krompirja z njihove njive, ko pa vemo, da kapljica nafte trajno onesnaži milijon litrov pitne vode.

Pa tudi na področju zraka smo postali občutljivi. Kurjenje ostankov rastlin na poljih je bila pred leti nekakšna folklor in vsesplošen vzorec obnašanja in če bolj se je kadilo, lepše je bilo. Danes pa je to najbolj nezaželen način čiščenja in znak hude neosveščenosti. Kar pa se kmetijstva tiče, prihaja v ospredje ekološki način kmetovanja, s katerim se želi v prvi vrsti preprečiti vnašanje škodljivih snovi v tla z uporabo kemičnih zaščitnih sredstev ter prekomernim in neustreznim gnojenjem z umetnimi in tudi naravnimi gnojili. Kar danes počnemo narobe, se šele čez leta, morda čisto drugje, pokaže v vsej svoji ostrini. In tragično je, da se posledic napačnega ravnanja ne da preprečiti in moramo enostavno živeti z njimi. To pa vse bolj postaja problem golega preživetja in osnovno eksistenčno vprašanje.

Sine Radl

Lojze Vesel

»Narava mi daje vse, kar potrebujem«

ŽIVLJENJE JE TEŽKO IN VSAK SI PRIZADEVA, DA BI V NJEM USPEL IN NEKAJ DOSEGEL. VELIKO JE LJUDI, KI SE VDAJO V USODO IN OPAZUJEJO, KAKO GRE ŽIVLJENJE MIMO, VENDAR ZA LOJZETA VESELA, MED DOMAČINI BOLJ ZNANEGA KOT LENČKOVEGA LOJZA, TO NE DRŽI. ŽE KOT MLADENIČ JE UGOTOVIL, DA ČE HOČE USPETI V ŽIVLJENJU IN GA IZKORISTITI, MORA DELATI, BITI MORA PRIDEN, DOSLEDEN IN POŠTEN. ČUDEŽNI RECEPT USPEHA JE PRI LOJZETU DELOVAL IN V ŽIVLJENJU JE DOSEGEL, ČE UPOŠTEVAMO RAZMERE, IZ KATERIH JE PRIŠEL, NAJVEČ, KAR JE BIL MOŽNO.

Vse se je začelo 12. septembra 1940 v Martinovi hiši v Ravnah na Blokah, ko je privekal na svet Lojze kot prvi od štirih otrok. Že kot otrok je doživel grozote vojne. V bombardiranju vasi so Nemci porušili njegov dom. Moral je oditi v Ljubljano k teti, kjer je ostal do konca drugega razreda osnovne šole. Medtem je oče že zgradil zasilni dom in Lojze se je lahko vrnil in nadaljeval šolanje na Blokah. Kljub revščini ima na otroštvo lepe spomine. Rad se spomni, kako navdušeno so kot otroci smučali na doma narejenih smučeh, poletnih dni, ko se je naučil plavati v Lesarjevem bajerju, raziskovanja italijanskih skladišč, ki so ostala po vojni in nabiranja patronov, ki jih je potem s prijatelji kuril po gmajnah. Bili so pač otroci, toda vsak otrok mora tudi odrasti. Po šoli je potem preživel še kakšno leto doma. Delal je z zidarji, dokler ni dobil možnosti, da se gre v Cerknico na Gradišče izučit za kleparja. Ko je odhajal, mu je oče rekel: »Poglej, Lojze, dve roki imam, za teboj so še trije otroci in še hišo gradim, daj, poskušaj se preživeti sam.« S to popotnico je šel za vajenca, toda že zelo kmalu je mojster, ki ga je učil, odšel, tako da je bil prepuščen samemu sebi, kar se je pozneje pokazalo za pozitivno, saj se je s tem, ko ostal sam, naučil samoorganizacije in temeljitosti, kar mu je prišlo zelo prav. Po izobraževanju je potem za pol leta odšel na delo v Zagreb, kjer je delal kot izolater. Bil je ravno v tistih letih, ko je moral oditi na služenje vojaškega roka. Odšel je v Kosovsko Mitrovico, kjer je ostal dve leti. Na to obdobje nima ravno lepih spominov, saj se mu zdi, da sta bili ti dve leti stran vržen

čas. Po odsluženem roku ni bilo težko najti zaposlitve in z izkušnjami, ki jih je imel Lojze, so ga v IMP-ju kmalu postavili za vodilnega monterja v delavnicah. Vse je bilo lepo in prav do februarja 63, ko se mu je življenje močno spremenilo. IMP je poslal v Nemčijo delovno skupino in med njimi tudi njega. Začelo se je njegovo življenje v tujini.

Montirali so klimatske naprave in ko so z delom zaključili in imeli možnost, da se vrnejo, se je odločil, da ostane v tujini. Ni mu bilo lahko, saj je močno pogrešal dom, toda doma ni bilo dela in če ni dela, ni kruha. Dela v Nemčiji pa je bilo vedno dovolj, še posebej za pridne ljudi, kar je Lojze tudi bil. Izkušnje, organizacijske sposobnosti in delavnost so botrovale hitremu napredovanju v službi. Bil je vodja projektov na najrazličnejših objektih, od radijskih postaj, bolnic, kemičnih tovarn in celo delu v jedrski centrali. Rad se spomni dela v tej zadnji, kjer je spoznal višek tehnologije. Nič ni prepuščeno naključju. Odgovoren je bil za hladilne naprave v celotnem kompleksu. Pri tako zahtevnem delu se je moral tudi dodatno izobraževati. Pri osemindesetih letih je naredil še tehnično diplomu. Njegovi nadrejeni so bili nad njim navdušeni. Bil je edini tujec na takšnem položaju, tako da je moral biti dvakrat boljši od drugih, da je to dosegel. Med službovanjem pa se je vračal tudi v Slovenijo, kjer je spoznal, ko so s sodelavci z Gorenjske »lumpali«, svojo ženo Anico. Kaki dve leti sta se videvala, potem pa sta se vzela. Začela sta iskati

dom, najprej na Blokah, toda nič ni bilo na prodaj. Končno sta našla domačijo v Hrašah pri Smledniku. Bila je v slabem stanju, ampak to jima ni vzelo poguma. Lotila sta se obnove. Sinova Lojze in Miran sta potrebovala dom in Lojze je ugotovil, da je najbolje za njiju, če bosta hodila v šolo v Slovenijo.

Svojih zadnjih 10 let v Nemčiji je Lojze preživel v Münchnu, kjer je montiral hladilne strope. 40 let življenja v tujini je Lojzetu že dobra vzbudilo domotožje, saj se je vračal domov k ženi in dvema sinovoma vsak teden, toda še vedno je preživel večino časa drugod.

Upokožil se je in se vrnil v Slovenijo, ampak vrnitev v Slovenijo zanj ni bilo dovolj. Ker je Bločan z dušo

Nabiranje gob po gozdu mi je veliko veselje

in telesom, se je moral vrniti na Bloke. Kupil si je parcelo na Javorščicah in zaprosil na upravni enoti, če si lahko kaj zgradi na njej. Dobil je dovoljenje za kozolec. Pričel je z gradnjo in sedaj že tretje poletje marljivo dela na tem projektu. Ustvaril si je energetski otok. Popolnoma samooskrbno prebivališče s tekočo vodo in elektriko. Dolgoletne izkušnje so pustile svoj pečat in Lojze še vedno vse, kar naredi, skrbno dokumentira. V načrtu ima še veliko stvari, najpomembnejša sedaj je zgraditev električnega sistema na veter, ki bo lepo dopolnil sedanjega na sončno energijo. »Vse kar potrebujem, mi daje narava, le izkoristiti to je treba znati,« pravi Lojze.

V tem uživa, kakor uživa v nabiranju gob. Ko pride sezona za gobe, je Lojzeta nesmiselno iskati drugje kot v gozdu. Narava in mir na Blokah se mu zdita čudovita. Po vsem času v velemedstih, betonu, delu v kemični industriji in jedrski centrali ne bi tega, kar ima sedaj, zamenjal za nič na svetu. Po toliko letih si tudi on zasluži mir. Noče, da ga karkoli moti, razen prijateljev, ki se radi ustavijo pri njem. Celo mobilni telefon ima le zato, da koga kdaj pokliče, drugače pa ima izklopljenega. Ni pa se mu Nemčija zamerila, saj se pogosto odpravi tja, da obiše stare prijatelje ali pa svojega zdravnika.

To je zgodba uspešnega človeka, ki je vedel, kaj hoče od življenja in to tudi dosegel ter še vedno dosega. Dokler ne bo vse tako, kot si je zaželel, ne bo odnehal in pred njim je še veliko dela, s katerim se bo Lojze z veseljem spoprijel.

Matej Kljun

Runarsko

Volu in zlobnežu se umakni s pota!

NA OKOLI 60 KVADRATNIH KILOMETRIH VALOVITEGA RELIEFA, S ŠTEVILNIMI DOLINAMI IN KOPASTIMI VRHOVI GRIČEV, NA BLOŠKI PLANOTI ŽDI OKOLI 50 VASI, VASIC IN ZASELKOV. SAMO NOVA VAS IN VELIKE BLOKE ŠTEJEJO VEČ KOT STO PREBIVALCEV. VSE OSTALE VASI MANJ IN ŠE TE SO SE HITRO REDČILE. LE PRI FARI JIH JE BIL IN JIH BO TUDI V PRIHODNJE VEDNO VEČ. TAM JE NAMREČ OB CERKVI SV. MIHAELA BOŽJA NJIVA, KI POSTAJA ŽE PRETESNA IN Z MRLIŠKO VEŽICO ČAKA NA POSODOBITEV.

Najmanj prebivalcev ima Godičevo. Enega samega! Kar nekaj let na Lahovem ni bilo nikogar, čeprav je vasica še leta 1931 štela deset prebivalcev, leta 1953 pa že kar 18, pred štirimi desetletji pa še vedno 13, letos pa se je tja priselila družina, ki se je odločila vzeti »kmetijske« vaje na La-

Marijinega rojstva. Pokopališča ob njej menda ni bilo nikoli, umrle Runarce in Runarke pa še vedno pokopavajo na pokopališče ob cerkvi pri Fari. Tudi šole in trgovine v vasi menda ni bilo nikoli, Klobasarjevo gostilno in Klobasarjev sifon pa so poznali daleč naokoli vse do sredine pet-

Runarsko, junija 2003

hovem v svoje roke. Tako so ob koncu letošnjega maja na »ozemlju« občine Bloke našli kar 1.633 občanov s stalnim bivališčem.

25 HIŠ NA RUNARSKEM

Na Runarskem, kamor sem pred dnevi nameril korake, smo družno z domačini našli 25 hiš. Le Kovačeva in Kašcarjeva sta prazni, v vasi pa živi kar 73 domačinov. Nekoliko manj, seveda v primerjavi z leti 1880 in 1890, ko je na Runarskem živelo več kot 90 ljudi. Sto pa jih menda v vsej runarski zgodovini ni bilo nikoli.

VEDNO JE BIL MOČNEJŠI GORNJI KONEC

Na Runarskem so domačini še pred zadnjo svetovno morijo ločili gornji od dolnjega konca vasi. Po številu hiš in domačinov je bil vedno številnejši gornji konec vasi, kjer stoji cerkev

desetih let prejšnjega stoletja. Tudi sedaj, kar zadeva »moč« in številčnost hiš in ljudi je zgornji konec vasi zagotovo številnejši in s tem tudi »močnejši«.

OD KOD IME VASI?

To se vedno vprašujem, kadar sem namenjen v katero koli slovensko vas. Tudi na Runarskem sem o tem spraševal domačine, pa mi tega žal ni uspelo zvedeti. Vendar so nekateri menili, da je ime vasi nastalo po romarjih, ki so romali k njihovi cerkvi menda še tudi med zadnjo svetovno vojno. Nekateri se še spominjajo hišnih tablic, kjer je poleg številke pisalo še Rumarsko, nekateri pravijo, da je pisalo Romarsko. Naj bo kar koli že, zagotovo pa drži, da je Runarsko na Blokah edina vas v Sloveniji s takim imenom.

Vasica pa leži kar 768 metrov visoko nad morjem, v zavetrju hriba Veja in v naročju Vrhovske rebri in kar 817 metrov visokega Paslavca ob cesti med

Novo vasjo in Sodražico. Boncar je nekakšna naravna pregrada, ki loči bloško od sodraške občine, Notranjsko od Dolenjske.

BOM CAR – BONCAR

Starejšim Bločanom je še vedno v dobrem spominu stari Boncar – strm, ovinkast, poln pasti in prahu. Druga trasa Boncarja je bila že nekoliko prijaznejša do ljudi in vprežne živine. Zdajšnja, pokrita z asfaltno prevleko pa se elegantno kot lepotica pretihotapi iz Podklanca po dobrih treh kilometrih do vrha in zatem mimo Runarskega proti Novi vasi in naprej. Oba Boncarja sta med ljudmi počasi že tonila v pozabo. Nekdanja, za večji tovor skoraj nepremagljiva strmina, se je skoraj že zarasla, v meni pa je še vedno kluval črv od kod ime Boncar?

Stara ljudska pripoved pravi, da je njega dni strahoval Bloke, Bločane in Bločanke strašen velikan – Ajd. Nenehno jih je priganjal pri delu, jih strahoval in izkoriščal ter širil svojo zlobo in oblast tudi na sosednje kraje. Ljudem je govoril in tudi sam sebe je nenehno prepričeval, da bo postal neomejen gospodar ne samo teh bloških krajev, temveč tudi krajev v bližnji sosesčini, kamor pa njegovo hvalisanje in grožnja nista segli, kajti za vrtoglaviimi strminami, na ravnici tja proti Sodražici, so živeli veseli in svobodni ljudje. To pa je bilo mogočnemu Ajdu vse prej kot všeč, v dolino pa si zaradi mogočnih gozdov in strmin ni upal. Pa se je tako spomnil marljivih Bločanov in jim ukazal, naj zgradijo cesto v dolino. Njegov bič je pokal po utrjenih hrbitih, dokler cesta ni bila narejena.

Dan pred odhodom v dolino se je velikan postavil na cesto nad prepadnimi Kadicami in se zakrohotal v dolino:

»Ljudje, jutri pridem z vozom in konji po novi cesti k vam v dolino in pokorili se mi boste! Bom car, bom car, je odmeval njegov glas, pomešan s smehom, krohoto in grožnjo, se odbijal od skal in tak pribučal v dolino, kjer so ga slišali pastirji iz Podklanca. Zaslutili so nesrečo in sklenili so preprečiti njegov prihod v dolino.

Na najhujšem in najbolj strmem ovinku so cesto pregradili s kamenjem in jo dobro prekrili z mahom in travo. Ko se je naslednji dan Boncar, tako so hudobnega Ajda poimenovali pastirji, ki so prejšnji dan slišali mogočno rjojenje – bom car – pripeljal z mogočno vprego, zaverovan v svojo moč, hudobnost in slavo ter skorajšnje carsko dostojanstvo, je v ovinku zapeljal naravnost v prepad in se ubil.

Novica o velikanovi smrti, ki so ga ugnali preprosti pastirji iz Podklanca, se je hitro razširila in ljudje v dolini so si oddahnili. Od tistega časa je minilo že mnogo, mnogo let. Stara pripovedka je med ljudmi skoraj že pozabljena, na mogočnega, nasilnega Ajda pa spominja le še ime strmine, ki ločuje sodraško dolino od Bloške planote – Boncar! "

SPOMINI PETRINOVE MAME

Zakrajšek se piše in Frančiška ji je ime že vse od prvega svetega zakramenta, rodila pa se je 19. septembra davnega leta 1908 Janezonovima iz Velikih Blok, kjer je preživila dobrih trideset let svoje mladosti. Pri 31 letih se je 7. avgusta leta 1939 poročila s Petrinovim Francetom z Runarskega na njegovo domačijo na Runarsko.

Pri Janezonovih v Velikih Blokah je bilo pet otrok; trije fantje in dve dekleti. Najstarejša med njimi je bila prav Frančiška in je še edina med živimi, s 95 leti pa zagotovo najstarejša Runarka. Na Runarskem, na Petrinovi domačiji, pa je že kar 64 let!

Vem, da bo Petrinova mama, ko bo to brala v Bloškem koraku, zagotovo rekla, da to ni res, kajti 64 let življenja na Runarskem ji bo poteklo natanko 7. avgusta letos. Tako natančna in kar je najpomembneje, tako dobrega spomina je še mama! Pa ne samo za svoje življenjske mejnike, veliko ve povedati o življenju in delu na Blokah, o mlinih in žagah, ki jih je bilo ob potokih polnih vode na Blokah kar nekaj in niti enega, ko je v sušnih dneh voda v strugi zginila v podzemni kraški svet. Takrat so nosili žita v mletje tja, kjer je bila voda. Mlini v Podklancu ali pri Matečih ali pa pri Starcu pod Boncarjem so imeli navadno več vode v strugi in za jezom kot bloški.

Še vrsto let po drugi svetovni vojni, ki ji je vzela moža, gospodarja Petrinovine in očeta treh otrok, so pri njih, kot tudi na Runarskem in v domači vseh bloških vaseh, sejali ječmen, pšenico, rž, proso in tudi ajdo, sadili krompir, repo, peso... Obdelana je bila vsaka ped zemlje, na kateri je cela družina krivila hrbte. Zdaj, pravi Petrinova mama, bi bile struge potokov lahko polne vode, vendar mlinarji ne bi imeli z njo kaj početi, saj žit na Blokah skorajda ne seje nihče.

TOLKLI SMO REVŠČINO...

... živeli smo z njo in si jo tudi delili. Lakomnosti med ljudmi ni bilo toliko, kot je je sedaj. Veste, pravi Petrinova, vse to je prinesel nov čas in to ni dobra človeška lastnost, je korenina vsega zla!

Tudi hiše in gospodarska poslopja so bili v mladih letih Petrinove mame, po njenem pripovedovanju seveda, sila skromni in po večini s slamo kriti. Redke so bile hiše na Runarskem, kjer so imeli že zidan štedilnik. V rabi so bila ognjišča, kjer se je kuhalo za ljudi in prašiče. Pri Petrinovih je bilo ognjišče v hiši vse do leta 1948. Kruh pa se je vedno pekel doma, v domači peči, nazadnje pred nekako dvajsetimi leti, kajti s pečjo je odšla tudi hiša. Na prostoru stare hiše je zrasla nova, ostali pa so stari in lepi, pa tudi manj lepi spomini nanjo. V vsej fari ni bilo take krušne peči, kot je bila naša, se še dobro spom-

Petrinovi trije; sin France in hčerka Anica v domači kuhinji njihove mame.

inja Petrinova mama besed Urhove mame.

ŠE TAKO DOLGA POT SE ZAČNE S PRVIM KORAKOM

Pri 95 letih se Petrinova mama še dobro spominja prvega koraka, ki ga je namenila kot nevesta na Runarsko. Najraje bi že kar prve dni pobegnili nazaj domov v Velike Bloke k Janezonovim. Kot da bi čutila, kaj vse jo v življenju na Runarskem čaka. Temni oblaki pa so le kdaj pustili nekaj prostora tudi soncu in lepim dnevom, ki jih tako kot tiste hude, Frančiška Zakrajšek ne bo pozabila.

LEPI FANTJE IN DEKLETA SO BILI NA BLOKAH

Saj zdaj so tudi, zagotovo, vendar se Petrinova mama spominja lepih fantov in deklet na Blokah izpred 70 in več let. Tako pravi mama, so se dekleta takrat najraje ozirala za Bafonovim Jožetom in Rauhovim Lojzom. Oba sta bila doma z Runarskega in oba sta tudi že pokojna. Moj France pa je bil zame najlepši.

Tudi nekatera dekleta so bila prave lepotice. Koščakova Marija je bila zares lepa. Odšla je

v Ameriko in lani je umrla. Tudi Skajžve tri; Francka, Pepa in Julka so bila zala dekleta. Tu na Runarskem pa sta bili Klobasarjeva Stana in Urhova Mina zares lepi dekleti.

ČESAR JE POLNO SRCE, RADO IZ UST GRE!

Tako nekako pravi stara slovenska kmečka modrost, na katero sem se spomnil, ko sem odhajal iz domačije Petrinove mame. Ne samo preteklost, iz katere se spominja slehernih podrobnosti, Petrinovo mamo zanima tudi sedanjost. O Runarskem ve veliko povedati.

Konji so bili še pred pol stoletja redkost v vasi. Z njimi so se ponašali največji kmetje. Zdaj jih imajo v vasi menda že kar 30. Z govedorejo se ukvarjata samo še dva; Kramarjev in Urhov, s čebelami Ivan Ivančič, Palčičevi na dolnjem koncu vasi pa urejajo hišo, ki jo bodo namenili kmečkemu turizmu.

Ko sem Petrinovo mamo vpraševal, če se še spomni kakšnega pregovora v zvezi s svetniki in vremenom iz njenih mladih let se ga tisti trenutek ni spomnila, spomnila pa se je na domačo cerkev, kamor še hodi k maši in na cerkev v rojstnih Velikih Blokah, ki jo obišče ob večjih praznikih.

Takole je še pred nekaj desetletji izgledala Petrinova domačija.

S Petrinovo mamo je bilo zares prijetno kramljati. Pravi, da je bila vedno nekoliko bolj slabega zdravja in da bi jesen življenja lahko nekoliko drugače preživila, pa ji druge nadloge tega ne dovolijo. Verjame pač v usodo, usodo preproste kmečke ženice, ki ji je bilo dano skromno življenje z bogatimi življenjskimi izkušnjami, ki potrjujejo, kot pravi Frančiška Zakrajšek – Petrinova mama z Runarskega, da se je volu in zlobnemu človeku najboljše umakniti s pota!

S Petrinovo mamo se je pogovarjal, slikal in zapisal

Tone Urbas

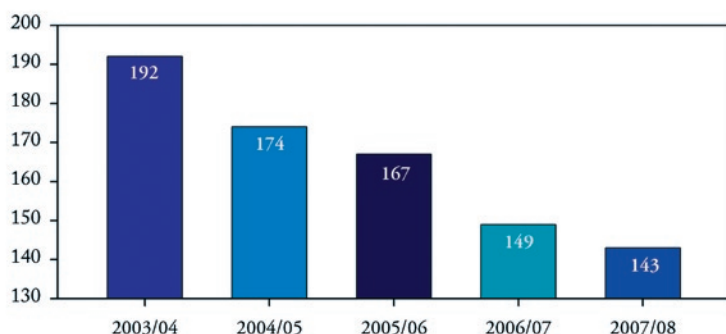
Ob zaključku šolskega leta

Zaključujemo še eno šolsko leto, utrujeni, toda z zavestjo, da trud ni bil zaman. Nismo le leto starejši, ampak tudi bolj odrasli, močnejši in pametnejši, bolj razgledani, bolj odprti v svet. Ob rednem šolskem programu, ki je zajet v predmetniku in urniku rednega šolanja, smo tudi letos razvili vrsto dejavnosti, kjer

so učenci svoje šolsko delo lahko praktično preverjali in dokazovali. V tem prispevku vam predstavljamo le delček le-teh.

Letos našo šolo zapušča 18 učenek in učencev, v jeseni pa bomo bogatejši za 18 mladih šolarjev. O, ko bi le bilo tako, tudi v nadaljnjih letih, a,

Šolsko leto	Vpisani otroci	Zaključili šolanje	Razlika
2004/05	9	27	- 18
2005/06	14	21	- 7
2006/07	11	29	- 18
2007/08	12	18	- 6
Skupaj	46	95	- 49

Število šoloobveznih otrok se bo do leta 2008 drastično zmanjšalo

Prometna vzgoja Varnost za vse

Učenci tretjega razreda so se tudi to šolsko leto z vso vnemo pripravljali na kolesarski izpit in ga tudi uspešno opravili. Poleg tega smo sodelovali v mednarodnem projektu Varnost za vse, ki sta ga organizirala Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Republike Slovenije in Renault Slovenije v okviru programa prometne vzgoje.

Učenci so izdelali prometni prt kot didaktično igro. Reševali so naloge v delovnem zvezku Otroci na cesti. Ob njih so spoznali prometna pravila ter nevarnosti, ki prežijo na cesti. Pripravili so tudi razstavo ter izvedli akcijo Stopimo iz teme.

V projektu Varnost za vse je sodelovalo 467 razredov iz vse Slov-

enije. Strokovna žirija je izbrala na podlagi vnaprej določenih kriterijev 10 razredov finalistov. Med deset

Poleg kolesarskega izpita so tretjarji naredili tudi didaktični prt

Projekt Velika noč

V letošnjem šolskem letu smo se na naši šoli odločili, da izvedemo projekt z naslovom »Okrasimo si veliko noč«. Predstaviti smo želeli različne tehnike izdelovanja pirhov in drugih okraskov, s katerimi si ta že tako lep praznik naredimo še lepši.

V projekt so se vključili vsi učitelji in učenci naše šole, k sodelovanju pa smo povabili tudi otroke in vzgojiteljice našega vrtca.

Izdelke smo pripravljali pri različnih

predmetih.

Pri matematiki so učenci risali različne like in iz njih izdelovali košarice, ki smo jih napolnili z izdelki, ki so nastajali tudi pri drugih predmetih.

Pri angleškem jeziku so učenci izdelovali voščilnice, na katere so napisali velikonočne želje in pozdrave.

Lepi motivi so nastajali tudi pri

žal, ne bo. Bločani nismo poskrbeli, da bi se rod ohranjal, saj nam število rojstev zelo upada. To nam nazorno pokaže spodnja tabela in graf.

Zelo zaskrbljujoč podatek, saj je izpis otrok za 52 % večji od vpisa.

Bločanom se nam slabo obeta.

Ravnateljica Milena Mišič

Po poti kulturne dediščine

Občina Bloke se je s sosednjimi občinami vključila v projekt ohranjanja antične dediščine, ki jo predstavlja rimski zaporni zid (Claustra Alpium Iuliarum) kot največja gradbena dediščina vseh obdobj na slovenskem ozemlju. Zaporni zid so postavili Rimljani v 3. in 4. st. kot obrambni pas trdnjav, oglednih stolpov in vojaških postojank, ki naj bi ozemlje imperija branile pred napadi roparskih sosedov Slovanov in Avarov, ki so v tem obdobju začeli naseljevati ta prostor. Zid je potekal vse od predalpskih hribov, preko kraških planot Notranjske do morja – Reke.

Z namenom, da bi se dediščina zapornega zidu čim bolje ohranila in zavarovala, je bilo v aprilu 2003 v Velikih Laščah ustanovljeno tudi društvo – Claustra Alpium Iuliarum – kot naslednik projektne skupine Zid, ki je na tem področju izpeljala že več aktivnosti.

Ker stara modrost pravi, da na mladih svet stoji, smo v omenjeni projekt na Blokah vključili šolarje, učence petega razreda, ki naj bi preko dela v okviru izbirnih

gospodinjstvu, tehniki in likovni vzgoji, kjer smo imeli več časa za njihovo izdelovanje.

15. 5. smo imeli uradno odprtje razstave. Nastopila sta oba pevka zbora. Slišali pa smo tudi, kako so nekdanji praznovali veliko noč. To so našim učencem in učenkam zaupali njihove stare mame in stari očetje. Ogledali smo si pirhe, izdelane na najrazličnejše načine, potiskane prte, zajčke, kokoške, voščilnice in še mnoge druge izdelke, narejene v različnih tehnikah. Če strnem to v nekaj besed; veliko ustvarjalnosti na enem mestu.

Vsi, ki so si razstavo ogledali, so lahko dobili kar nekaj idej, kako bi si lahko okrasili velikonočne mize.

Pri uresničevanju projekta smo preživeli kar nekaj veselih in poučnih uric. Upamo, da so to energijo in veselje začutili tudi tisti, ki so si razstavo ogledali.

Alma Kandare, vodja projekta

Mladi zgodovinarji na tekmovanjih iz poznavanja zgodovine

Že četrto leto smo se podali na tekmovanje učenk in učencev osnovnih šol Slovenije v poznavanju zgodovine, ki ga organizira Zavod za šolstvo Republike Slovenije. Tekmovanja se lahko udeležijo učenke in učenci iz sedmih in osmih razredov. Dosežki na tekmovanju so ovrednoteni z bronastimi, srebrnimi in zlatimi priznanji, ki prinašajo tudi določeno število točk, ki jih učenci in učenke potrebujejo za vpise na srednje šole.

Letos se je na naši šoli za tekmovanje prijavilo največ kandidatov doslej, in sicer štirinajst učenk in učencev iz sedmega razreda in devet učenk in učencev iz osmega razreda. Vsebinsko tekmovanje, ki obsega poznavanje določenega zgodovin-

skega obdobja, določi tekmovalna komisija pri Zavodu za šolstvo. V letošnjem šolskem letu smo se s prijavljenimi tekmovalci spopadli s poznavanjem obdobja 19. stoletja, ko je naše dežele zavzel Napoleon in ko smo Slovenci v marčni revoluciji leta 1848 prvič javno terjali svoje narodne pravice in začeli pot narodnega prebujanja, ki nas je po sto petdesetih letih pripeljala do samostojne države.

Na tekmovanje smo se pripravljali pri dodatnih urah pouka. V znanju smo se prvič pomerili na šolskem tekmovanju v januarju 2003. Na tem preizkusu je šest učenk in učencev doseglo zahtevano število točk, ki prinaša bronasto priznanje (Ines Hribar, Nives Otoničar, Jure Rot, Uroš Škrabec, Tadej Do-

bravec, Sandra Zgonc). Po tekmovalnih pravilih se dva najuspešnejša iz vsake šole lahko uvrstita na drugi nivo tekmovanja na državni ravni. Vsaka šola pa ima možnost, da s posebno prošnjo zaprosi še za dodatna mesta na državnem tekmovanju. To možnost smo maksimalno izkoristili, tako da smo na državno tekmovanje, ki je bilo v marcu na Vrhniki, odšli po dodatnih pripravah s štirimi kandidati. Vsi so pokazali veliko znanja, zlato priznanje iz znanja zgodovine pa je prejel Uroš Škrabec iz osmega razreda.

Urošu in vsem ostalim tekmovalkam in tekmovalcem čestitam za njihove dosežke. Še posebej tistim iz sedmega razreda, saj je bila tekmovalna snov zanje popolnoma nova, pa so kljub temu pokazali veliko prizadevnosti in znanja. Nasvidenje v naslednjem šolskem letu!

Mentorica: Andreja Mestek

antične čine na Blokah

predmetov v devetletni osnovni šoli spoznavali tudi dediščino domače pokrajine. S skupino deklet in fantov, ki jih zgodovinska dediščina zanima, smo preko celega šolskega leta spoznavali antično dediščino in pripravljali material za razstavo. Višek vsega dela pa je predstavljal ogled ostankev rimskega zapornega zidu pod zaselkom Benete. Pri ogledu na terenu nam je pomagal g. S. Korenjak, ki že dobro pozna omenjeno dediščino. Ugotovili smo, da je pot ob zapornem zidu že kar dobro označena z dogovorjenimi oznakami, to sta modra in bela črta in s postavljenimi miljniki – lesenimi stebri, ki naj bi predstavljali antične rimske kamnite miljnike, s katerimi so Rimljani ob poteh označevali oddaljenost od Rima. Učenci so ostanke zapornega zidu pod vodstvom mentorja V. Haceta tudi fotografirali in tako ustvarili fotografsko gradivo, ki bo v naslednjem letu lahko vir za predstavitev omenjene dediščine v informativni zgibanki za občino Bloke.

Mentorica: Andreja Mestek

Iskali smo poključke škrate

V letošnjem šolskem letu smo se učiteljice 1. in 2. razreda odločile, da izpeljemo oba predvidena naravoslovna dneva, tehniški in športni dan malo drugače. Male škrate iz devetletke smo za tri dni odpeljale na Pokljuko.

Do aprila smo tiho snovale načrte, nato pa začele glasno razmišljati o naših namerah. Starše smo seveda že prej seznanile s tem

Ponedeljek, 12. maj 2003, je bil tisti dan, ko smo se zjutraj z velikimi potovalkami in nahrbtniki odpravili proti Pokljuki. S seboj smo imeli stvari, ki smo jih potrebovali, in stvari, s katerimi smo se pocrkljali.

Polni pričakovanj smo se vozili proti poključkim gozdovom. Prvi dan je bil zelo naporen, saj nas je po dolgi vožnji čakal še dolg pohod do skrivnostnega rova, da bi videli škrate, ki so sedaj edini prebivalci tega rudnika. Šment, da smo jih res videli. Po vseh teh doživetjih se je dobra večerja prav prilegla. Kaj pa po večerji?

Z nami sta bila ves čas tudi animatorja Igor in Aleš. Igor je pravi alpinist, zato nam je z diapozitivi

Obiskali smo lovca

prikazal vrhove in pokrajino, po kateri se je potepal. Še pravljica in smuk v posteljo. A kaj, ko so otroci komaj čakali naslednji dan, saj so »bloški škratje« rogovili že ob petih zjutraj. Nato nekaj telovadbe, mmmm zajtrk, nato pa zopet pot pod noge.

V poključkih gozdovih smo obiskali oglarja, spoznali njegovo delo in kočico (košarico – iz lubja), kjer prebiva, ko kuha oglje. Ta mož je tudi lovec, zato nas je peljal na krmišče in povedal kakšno lovsko, skrivnost namreč. No, naši otroci so o gozdu kar veliko vedeli.

Popoldne pa smo šli plezat. In to v pravo steno, s pravo plezalno opremo. To so bili prvi alpinistični

užitki. Dan se je končal ob kresu z zabavnim programom, ki so ga pripravili otroci sami.

Zadnje dopoldne smo se igrali taborniško igro Lov na lisico in mimogrede odkrili tudi Božičkov dom. Božiček tu že od zime naprej trdno spi in tudi nam ga ni uspelo prebuditi. Pred kosilom smo še streljali z lokom.

Kljub obsežnemu programu smo še imeli dovolj časa in energije za razne športne, družabne igre, za smeh in veselje. Prijetni in zanimivi so bili ti trije dnevi, ki so jih preživeli s svojimi sošolci in sošolkami.

V sneženju smo zapuščali Pokljuko, na Blokah pa so starši že nestrpno čakali, da se vrnemo.

Učiteljice: Martina, Petja, Helena, Jerneja

Streljali smo z lokom

Bloški praznik

Kmečke igre 2003

Po lanskem premoru, ko iger ni bilo, je župan gospod Jože Doles sklical v maju vse predsednike društev Bloške planote na sestanek. Sestanka so se udeležili vsi, oba predsednika gasilskih društev, predsednik študentskega kluba BOŠ, predsednik športnega društva Velike Bloke, predsednik turističnega društva in predsednik konjeniškega društva. Tema pogovora je bila, kako organizirati tradicionalno prireditev Kmečke igre na Blokah. Namen iger je znan. Ohranjati tradicionalne kmečke običaje in navade, obujati spomin na Krpanovo premetenost in moč ter širiti glas o lepoti Blok, krajevnih, zgodovinskih, turističnih zanimivostih. Udeleženci sestanka so bili soglasni, da so igre za promocijo Blok potrebne in hkrati tudi velik izziv. Vsa društva so obljubila pomoč pri organizaciji. Imenovan je bil odbor za pripravo iger, ki je na svoji prvi seji izbral za predsednika gospoda Jožeta Ponikvarja iz Velikih Blok, predsednika Športnega društva Velike Bloke. Odbor je takoj pristopil k delu.

Program letošnjih iger bo tradicionalen. Obiskovalcem se bomo predstavili na dogajanjih v nedeljo, 27. julija 2003 opoldne bo kolesarski in pohodniški pohod po Blokah. S kolesi se bodo obiskovalci lahko spustili do Zavrha, Lovranovega, k Sveti Trojici, na Ulako, v Metulje, Topol in nazaj, pohodniki pa sprehodili do srčkove skale in čez Kuncelj mimo Sušice nazaj na prireditveni prostor pred občino. Popoldanski del se bo pričel ob 13.30. Preizkusili se bomo v ses-

tavljanju lojtrnika, morda celo v košnji, če bomo lahko dobili še kakšnega kosca in grabljico na Blokah. Sledile bodo različne konjeniške igre, ki jih bo pripravilo konjeniško društvo v sodelovanju s športnim društvom Nova vas. Seveda ne bo manjkala igra spopad Krpana z Brdavsom, ki jo pripravlja turistično društvo. Prepričan pa

sem, da nas bodo z dobrotami iz kmečke kuhinje in peči razveselile kmečke žene in dekleta. Nekaj dogajanj pa pripravljamo še kot drobno skrivnost. Prepričani smo, da bodo na Bloke na Kmečke igre prišli vsi Bločani, tudi tisti, ki so pred leti zapustili ta kraj iz različnih razlogov. Prireditev je znana tudi drugod in ometamo si, da bodo k nam prišli tudi Cerkničani, Ribničani, Grosupeljčani, iz Doline in drugih krajev. Za dobro izvedbo bo potrebno sodelovanje velikega števila ljudi in v odboru upamo, da noben na Blokah ne bo odrekel pomoči pri organizaciji in izvedbi. Za ugled in dobro Blok gre.

ADK

Konji so vedno velika zanimivost na kmečkih igrah. Obiščete jih lahko tudi 27. julija letos.

Bloški odmev se najbolj sliši na Gorenjskem

Narodno-zabavni ansambel Bloški odmev se že kar nekaj let predstavlja in uspešno nastopa na bloških tleh, dobro pa ga poznajo ljubitelji tovrstne glasbe tam okoli Ljubljane in na Gorenjskem. Fantje igrajo na porokah, proslavljanju rojstnih dnevo in so nepogrešljivi na številnih prireditvah v vseh letnih časih.

Urban Erjavec je »zadolžen« za bas, pa tudi poje in povezuje program. S kitaro, klaviaturami in petjem se mu pridružuje tudi Jože Rot, s harmoniko in po potrebi tudi kitaro pa še Dejan Hodnik.

Od kod ime Bloški odmev?

Morda je to ime nekako v povezavi z menoj, pravi Jože Rot, ki sem najstarejši v ansamblu in z Blok doma, kjer pa v primerjavi z drugimi kraji

še najmanj nastopamo. Zato pa so vedno znova vabljeni v kraje, kjer so že nastopali in kjer ljudje vedno znova radi prisluhnejo njihovim višam in izvirnim domisljam, med katere zagotovo sodi tudi obljuba ženinu in nevesti, da jima bodo zas-tonj igrali tudi na ločitvi!

Še posebno prijetna, pravi Jože Rot, so srečanja z nekdanjimi Bločani in Bločankami, ki že desetletja živijo daleč od rodniških Blok in želijo o svojih vaseh in ljudeh zvedeti kar največ.

Člani narodno-zabavnega ansambla Bloški odmev; Jože, Urban in Dejan se že kar nekaj časa pripravljajo, da bi končno že izdali svoj CD. Morda jim bo ta namera zares kmalu uspela, saj je na koncu koncev bolje, da izdajo CD ali kaj podobnega, kot domovino!

Jože Rot, Urban Erjavec in Dejan Hodnik že vrsto let nadvse uspešno predstavljajo sebe in Bloke z Bloškim odmevom

Tone Urbas

Prvo sv. obhajilo

smo na Blokah praznovali prvo nedeljo v juniju. Pri Fari smo imeli pet-najst prvoobhajanjčkov in pri Sv. Trojici dva. Kot je navda, so se slikali skupaj z župnikom. Starši so se seveda župniku tudi zahvalili v upanju, da to ni le folklorni običaj pač pa korak v zdrav in duhovno bogat svet življenja.

Pohod po Krpanovi poti

je bil 27. aprila. To nedeljo je bilo slabo vreme in je močno deževalo. Tisti, ki se niso ustrašili dežja – teh pa je bilo malo, so pot prehodili pod dežniki in v dežnih plaščih. Kmetje in vrtičkarji pa smo se zadovoljni ozirali v nebo, saj so to bile menda edine pomembnejše padavine letošnjo sušno pomlad.

Manca Košir

ni le profesorica na fakulteti za novinarstvo, pač pa zelo vzpodbuja branje, saj je znano, da branje krepi aktivnost možganov. Kluba, ki delujeta na Blokah in v Loški dolini, je obiskala 6. junija. Srečanje je bilo v gostilni pri Mavhlu v Markovcu. Bralcem slovenske besede je namenila nekaj vzpodbudnih besed, mi pa smo jo poprosili, da nam svetuje, kako naj delamo boljši Bloški korak.

Prifarski muzikantje

so nas obiskali prvo soboto v juniju. Igrali in peli so stare melodije iz ljudskega izročila, da je bilo kaj. Ob poslušanju človeka vendar nekoliko sentimentalno zaskrbi, kaj bo z našim kulturnim izročilom, ki ga sodoben čas in mi puščamo v nemar. Obiskovalcev je bilo bolj malo. Škoda, da glasbe ne poslušamo več, pač pa le gledamo. Tako je seveda dobra glasba le tista, ki jo izvaja dekle, ki je dovolj prsato in ritato.

Igralci od Sv. Gregorja

prav vsako leto pripravijo eno dramsko igro. Za to ima največ zaslug njihov vodja, mentor, režiser in igralec (pa še kaj) Metod Jaklič. Na sliki je 4. z leve. Čeprav mu v življenju ni bilo z rožami postlano, si vedno najde čas in z veseljem zbira mlade Gregorce okrog sebe. Skupno žanjejo uspehe. S predstavo Ljubezen in ljubusumnost so nas obiskali 3. 5. Njihova predstava pa naj bo vzpodbuda mladim Bločanom, da nam v jeseni po kakšnih petdesetih letih zaigrajo pod geslom: »Bločani Bločanom«.

So to naše vrednote?

V zadnjem času se mi nenehno dogaja, da se izraz na obrazu sogovornika spremeni iz veselja zadovoljnega v zaskrbljujočega ali pa celo ogorčenega. To se ne dogaja samo v primerih, ko je sogovornik moj vrstnik, ampak tudi kadar je starejši. Ne dogaja se mi samo tedaj, ko sogovornik ne velja za posebno religioznega človeka, ampak tudi, ko je ta vesten kristjan, karkoli že to pomeni. Razlog je seveda tematika pogovora. Tematika, ki odraža človekove vrednote, ki se skrivajo v njegovem srcu.

Ponavadi je pogovor nekako takšen:

»Imam zaročenko in septembra se bova poročila.«

»Kaj?! Ali se ti je čisto zmešalo?! Koliko pa si star?«

»21 let imam.«

»Zakaj pa se bosta poročila? Ali je noseča?«

»Ne. Pravzaprav sva se odločila, da ne bova imela spolnih odnosov, dokler se ne poročiva.«

Sledi le še posmehujoč se nasmeš, rahel kašelj z močnim sporočilom nestrinjanja: »temu se je zmešalo« in to je to. Če je ta oseba dobra po srcu, bo mogoče dodala še sočuten vzdih in nasvet, naj o vsem skupaj le še enkrat temeljito premislim, preden si uničim življenje. Ne bi rad izpostavil vprašanja: »Kaj se je zgodilo z našo družbo?«, ker vem, da bi se kaj hitro vrnilo vprašanje: »Kaj se je zgodilo z Jan-ezonovim Juretom?« Najbolje bo, da malce bolje razložim svoje stališče glede spreminjanja vrednot, še posebno v zadnjih nekaj desetletjih.

Razlog, zakaj se dotikam ravno te, za marsikoga zelo občutljive teme, je zelo preprost. Verjamem, da ravno vrednote človeka razkrivajo, v kaj človek verjame, za kaj človek živi ... So pač temelj človeka. Če stvar posplošimo, lahko tudi rečemo, da vrednote družbe razkrivajo temelj oz. jedro družbe. In kot je rekel Jezus: »Vsako dobro drevo rodi dobre sadove, slabo pa slabe. Po njihovih sadovih jih boste spoznali.« Tako nam torej sadovi pričajo o tem, ali so vrednote naše družbe dobre ali slabe. Ne pozabimo pa, da smo tudi mi celica naše družbe – torej nismo kritični samo do ljudi, ki z nami pravzaprav nimajo nobenega neposrednega stika, ampak smo kritični do nas samih.

Kakšni pa so sadovi naše napredne družbe enaindvajsetega stoletja? Naj začnem s samomori. Ali se sploh zavedamo, kako drastično narašča odstotek samomorov med mladimi? Pa droge. Pred tremi leti si število odvisnikov od heroina v Cerknici preštel skoraj s prsti ene roke. Uradne podatke je skoraj nemogoče dobiti, a iz pogovorov z znanci naj bi bilo danes to število kar nekajkrat pomnoženo. V celotni Sloveniji naj bi število narkomanov vsako leto naraslo za 18 odstotkov. Ali se vam to ne zdi zaskrbljujoče? Nadaljujmo z alkoholom. Če glede tega problema vprašamo ekstremista, kot je na primer Janez Rugelj, nam bo ta zatrdil, da gre za več kot desetino vseh Slovencev. Jaz v to število verjamem. Potem imamo tu še homoseksualce. To je postal že pravi trend. Število istospolno usmerjenih ljudi naj bi se po neuradnih podatkih v zadnjih dvajsetih letih povečalo kar

za 300 procentov. Korupcija. Pred dnevi sem v neki oddaji zasledil, da več kot polovica slovenskih poslovnežev meni, da je le-ta nekaj povsem normalnega; pravzaprav nujna. Pa posilstva. Zlorabe. Ločitve. Enostarševske družine. Prostitucija. Pornografija. Depresija. Različne fobije in bolezni. Verjetno bi lahko nadaljeval v nedogled. Prepričan sem, da tudi vi lahko še kaj dodaste. Kako nam torej kaže? Kaj bo čez 10 let? Kaj čez dvajset? Naša svetla prihodnost!

Vsako drevo ima tudi svoje korenine. Vsak zakaj ima svoj zato. Kje smo torej zgrešili? Kaj smo naredili narobe? Zanimiv se mi zdi podatek, da so v raziskavi »Koga ne bi hotel imeti za soseda« visoko na vrhu lestvice prav narkomani. Njim sledijo homoseksualci, pa Romi ... Torej sadov oz. produktov naše družbe ne maramo. Nekateri se jih bojijo. Drugi jih celo sovražijo. Tretji z njimi nočejo imeti ničesar. So pa tudi izjeme. Nekateri ljudje se trudijo pomagati. Gotovo je vsak posameznik še kako pomemben, a kako korenito spremeniti usodo naše družbe? Ko pomagamo posamezniku, se dotaknemo le sadu drevesa, a drevo kljub temu še vedno raste. Spremeniti moramo temelj.

Pred kratkim sem v neki knjigi krščanskega psihologa znal podatek, da je bilo več kot 60 odstotkov istospolno usmerjenih moških med drugim in šestim letom starosti brez očeta. Oče je fizično lahko prisoten, duševno pa ne. Več kot 50 odstotkov je bilo spolno zlorabljenih. Potem sledijo narkomani. Zelo redko boste našli narkomana, ki prihaja iz urejene družine. S tem ne mislim na finančno ozadje družine. Tudi ni potrebno, da bi bila starša ločena ali pa v nenehnem konfliktu. Sam odnos med njima in pa njune vrednote so lahko, ne glede na lepo zunanjo podobo in na zadostitev vrednotam, katere današnja kapitalistična družba ceni, na napačnih temeljih. O tem ne govorim samo iz neke teorije – sam sem okusil ta pekel. Lahko bi vam naštel tudi razloge. Tudi tu bi lahko za vsako posamezno temo popisal nekaj strani. A moj cilj ni le v tem, da sprevidimo situacijo in se nad njo zgrozimo, pač pa da najdemo v njej tudi svoje mesto.

Žal v naši družbi neizmerno raste individualizem, kateri nas vzpodbuja v naši sebičnosti. Ta pa nas zagotovo oropa globalne življenja, katero nam le-to ponuja. Saj vendar ne živimo samo zato, da umremo. Rimljani bi rekli: Kruha in iger! Rimski imperij je propadel. Če se bomo po tem ravnali, bo propadla tudi naša družba. Poslanstvo našega življenja naj ne bo samo od zaposlitve do upokojitve. Tudi naj ne bo samo od spočetja naših otrok do njihove osamosvojitve. Pisatelj John Eldrege pravi, da je ignoranco s pomočjo glasnega hrupa vsakodnevnih zahtev neizmerno hitrega življenjskega toka enaindvajsetega stoletja z lahkoto doseči. Govorim o ignoriranju krika v naših srcih, ki zahteva zadovoljitev, katera ne traja samo par ur ali pa 50 let. Ponoči, ko zapremo vrata naše spalnice in smo v tišini sami, nas zagotovo zaloti. »Zakaj živim? Kaj bo z mano? Kaj bo s svetom?« Tu nas popade ali veselje ali žalost. Ali upanje ali brezup. To je odvisno od naših vrednot. To je odvisno od našega eksistencialnega prepričanja.

Lansko leto smo se s prijatelji podali na ulice Nove Gorice, da bi navezali stik z mladimi, posebno s tistimi, ki so že v mladih letih zabredli v težave. Močno sta se mi vtisnila v spomin dva fanta. Eden je imel dvanajst, drugi pa trinajst let. Sedela sta v centru mesta in kadila 'travo'. V pogovoru sem izvedel, da sta oba imela stik tudi že s trdo drogo. Zakaj? Oba sta imela družino, mama in oče sta bila uspešna ... Vprašal sem ju, kaj sicer počneta. Po dolgem razmisleku je sledil odgovor: »Malo pohajava po Novi Gorici. Mama in

oče cele dneve delata, midva pa v tem ne vidiva smisla.«

Živimo v svetu, v katerem krščanske vrednote niso več cenjene. Žal to niso samo vrednote neke dobronamerne religije, temveč vrednote, katere nam je podal naš stvarnik. Kakor pravi Sveto pismo: (A:) »Domisljali so si, da so modri, pa so se poneumili in veličastvo neminljivega Boga so zamenjali z upodobitvami minljivega človeka in ptic, četveronožcev in plazilcev. Zato jih je Bog prepustil nečistosti, kamor jim je težilo srce, tako da so sami oskrunjali svoja telesa. (B:) ... in tako sami na sebi prejemali plačilo, ustrezno svoji zablodi.« A: Rimljanom 2, 23-24; B: 2, 27.

Ali veš, zakaj živiš? Ali prepoznaš ljubečo osebo, katere je skrita za zapovedmi, ki nam jih daje Sveto pismo? Če tega ne vidimo, bomo slej ko prej tudi v svojih življenjih začeli prepoznavati sadove slabega drevesa. To ni filozofija. To je realnost. Če ne prej, nas bo nezadoščeno srce terjalo odgovorov sredi noči, ko nimamo kam zbežati. Krivda nas oropa miru in radosti do življenja. Krivdo prinese kršenje vrednot. Še enkrat torej preverimo svoje vrednote in se obrnimo nazaj k našemu stvarniku. Jezus je spremenil moje življenje. Opral me je krivde preteklosti in v meni postavil vrednote za prihodnost – upanja polno, kot pravi Sveto pismo.

Naj zaključim še z izzivajočo mislijo. Če bereš Sveto pismo in poznaš Božje obljube, je ta toliko bolj pretresljiva. Glasi se takole: »Če bi bil obtožen, da si kristjan, ali bi bilo dovolj dokazov, da te obsodijo?« Močno verjamem, da če smo vsi iskreni in se obrnemo k Bogu, lahko spremenimo našo družbo. Že to je življenje, katerega je vredno živeti.

Jure Modic

Misijon

V

letošnjem postu je od tihe do cvetne nedelje v obeh bloških župnijah potekal misijon. Na cvetno nedeljo je k sklepnim slovesnostim pri Sv. Trojici in nato še pri Fari prišel tudi ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Franc Rode.

V Novi vasi so ga pri trgovini pričakali domači konjarji in z zapravljičkom se je v lepem nedeljskem dopoldnevu popeljal proti župnišču. Tam ga je pričakala zbrana monožica vernikov z butarami in drugim cvetnonedeljskim zelenjem.

Nadškof je bil tokrat prvič na Blokah.

Misijon je potekal pod geslom: »Jezus, vate zaupam«. To je bil prvi misijon božjega usmiljenja pri nas. Verniki so z misijonarjem patrom Podobnikom razmišljali o svo-

Pri Fari so nadškofa in metropolita pričakali številni verniki. Pozdravil ga je predstavnik župnijskega sveta.

jem življenju po veri. Če bi poskušali le z enim stavkom zajeti bistvo njegovih razmišljanj, bi rekli, da je spodbujal predvsem, da bi se ljudje odprli božji ljubezni in da naj brezpogojno zaupajo Jezusovemu usmiljenju.

V časniku Družina smo v tistih dneh lahko prebrali, da so znanstveniki neke ameriške univerze empirično dokazali zdravilno moč molitve. Pisec tistega članka je še dodal, da je misijon potemtakem mogoče primerjati potujoči lekarni, kjer se zastoj deli to zdravilo – namreč poglobljena krščanska molitev.

Tako je bilo tudi med misijonom na Blokah. Verniki smo poskušali zdraviti duhovne rane in celo bolezni, proti katerim tudi na Blokah nismo imuni, hkrati pa povečati odporost za podobne težave v prihodnosti.

Nadškof je po pozdravu pred župniščem blagoslovil butare, nato pa je v župnijski cerkvi opravil še slovesno mašo. Posebno pozorno so verniki prisluhnili njegovi pridigi (o tem so pisale tudi Notranjske novice). Po maši so se ob domačih dobrotah številni zadržali še nekaj časa na dvorišču. Z ljudmi je poklepetal tudi gospod nadškof.

France Ivančič

Navijam za Schumacherja!

VONJ PO BENCINU, HITROST, ADRENALIN IN ZVRHANA MERA POGUMA SO GLAVNE ZNAČILNOSTI AVTOMOBILSKEGA ŠPORTA. DAVID KRAŠEVEC, 22-LETNIK S STUDENCA, PRAVI, DA JE BIL AVTOMOBILIZEM NJEGOVA ŽELJA IZ OTROŠTVA. NAJBRŽ SO GA AVTOMOBILI OKUŽILI ŽE ZARADI TEGA, KER JE KOT MAJHEN OTROK NAJPREJ GLEDAL, POTEM PA TUDI POMAGAL SVOJEMU OČETU V MEHANIČNI DELAVNICI. LETOS PRVO LETO NASTOPA V POKALU SEICENTO SIEMENS JUNIOR IN TO ZELO USPEŠNO.

Dirkanje z avtomobilom je zanimivo za vsakega mladega človeka, vendar se jih zelo malo odloči za tekmovalno kariero. Kaj je pri tebi odtehtalo, da si se odločil za Seicento pokal?

Jaz sem že od malih nog sanjal, da bi dirkal. Oče je naročen na avtomobilistično revijo, že od kar se spomnim in tam sem prebiral članke o avtomobilih. Tudi računalniška igrice ni prava, če se ne dirka.

Nato pa sem enkrat zasledil, da iščejo nove voznike in si dejal, da take priložnosti pa že ne bom zamudil, zato sem se prijavil. Sledil je izbor, kjer so nas preizkusili. In sedaj sem tu.

Avto ni tvoj.

Ne, vse to pripelje organizator. In vedno vozim v drugem avtomobilu. Ideja je v tem, da bi vsi imeli približno enake pogoje in da bi se res pokazalo, kdo je talent. V prejšnjih letih si je vsak tekmovallec kupil svoj avto in si ga preuredil, kolikor je hotel. Zato je bilo tudi malo nepravilno, saj so nekateri, ki imajo več denarja in so bili slabši vozniki, na koncu izpadli boljši. Sedaj pa za vse te avtomobile poskrbi organizator. Če se avto poškoduje, ga popravi.

Kaj pa oprema, ta je najbrž tvoja?

To sem si moral kupiti sam. Imeti moraš svojo čelado, podkapo, kombinizon, čevlje in rokavice. To je obvezno. Za krožne dirke pa je priporočena tudi negorljiva majica. Vsa oprema skupaj stane okoli 190000 sit.

Do sedaj si nastopil na treh dirkah in se uvrstil zelo visoko. Kako si zadovoljen?

Sem zelo zadovoljen. Ko sem se odločil za dirkanje, sem rekel, da bom poskusil vsaj eno sezono. Ko začneš, ne veš, ali si dober ali nisi. Sedaj sem v skupnem seštevku tretji, s tem da sem že zasedel drugo, tretje in peto mesto. Torej manjka mi še prvo in upam, da bom to dosegel.

Sicer je tako, da smo v tem pokalu večinoma začetniki in še ni pravega znanja, zato je težko ocenjevati, kako je kdo dober.

Kako pa je s treningi?

Treningi so predvsem pred gorskimi dirkami. Trenirati moraš s svojim avtom, zato gre bolj za ogled same proge in študijo idealne linije. Zgodilo se mi je, da sem se naučil, kako bo šlo skozi neki ovinek z drugo prestavo, pa sem potem v Seicentu opazil, da so zelo visoki obrati in da moram prestaviti v tretjo. Dirkalni avtomobili imajo pač drugačna razmerja.

Te mika tudi kaj močnejšega?

Seveda me mika. Mogoče bom nekoč nastopal v Formuli 1. Privlači me hitrost, prehitevanje, adrenalin. Nekateri se s kolesi prehitevajo, mene bolj zanimajo avtomobili.

Imaš kakšnega vzornika?

Glede na to, da navijam za Schumacherja, naj bo ta. Drugače pa

nimam ravno vzornika, po katerem bi se zgledoval.

Kaj pravijo organi pregona na tvojo cestno vožnjo?

Za enkrat ni težav. Sicer so me dvakrat ujeli na radar, pa še to popolnoma brez veze, bi rekel na suho.

Kje so še rezerve in kakšni so načrti za naprej?

Želim si najboljše. Če bo šlo tako naprej, bo kar v redu. Upam, da bom lahko še naslednjo sezono tekmoval v Seicento pokalu. Vse je v veliki meri povezano tudi z mojimi finančnimi zmožnostmi. Sedaj tekmujem v imenu KIA Avtoservis Kraševca in še nekaj drugih sponzorjev, želel pa bi si še kakšnega. Poudariti moram, da so te dirke dobro medijsko pokrite in nudijo dobro možnost promocije.

Najlepša hvala in veliko uspeha pri nadaljnjem dirkanju.

Miha Mišič

David je v tej sezoni odpeljal že štiri tekme. Na uvodni gorsko – hitrostni dirki na Bogenšperku je imel malo smole, saj sta mu do četrtega mesta zmanjkali le dve tisočinki. Na krožni dirki v Logatcu je zasedel odlično drugo mesto, gorsko hitrostno dirko na Rogli pa je zaključil na tretjem mestu. Izida s četrte dirke v Cerkljah do zaključka redakcije še nismo prejeli. Priložnost, da tudi Bločani spodbujamo Davida Kraševca na dirki, bo že 20. 7., ko bo karavana zopet prišla v Logatec. Sledila bodo še gostovanja v Sorici (28. 8.), v Slovenj Gradcu (14. 9.) in zaključek sezone z dirko na Gorjance (21. 9.). Lepo vabljeni!

David s svojim malčkom

Kolesarji na Blokah

V začetku letošnjega junija je Kolesarsko društvo Rog – Franek iz Ljubljane, že petič po vrsti, zgledno organiziralo in izvedlo svoje klubsko prvenstvo za leto 2003 za vse starostne kategorije.

Štartali so v Ljubljani in se po dobrih 60 kilometrih in dveh urah kolesarjenja, po treh etapah, znašli na cilju v Novi vasi.

V gostilni Limon smo bili priča podelitvi priznanj in pokalov vsem,

Sveže ... Turnir Studeno 2003

14. junija so že drugo leto zapored vaščani Studenega organizirali nogometni turnir na njihovem travnatem igrišču. Prijavljenih je bilo 12 ekip, ki so prikazale zavidljivo raven nogometne igre.

Pri strelah z bele točke za tretje mesto so bili srečnejši Prijatelji, ki so s 6 : 5 ugnali Cajnarje. V finalu pa je, prav tako po 7-metro-

BALINARSKO ŠPORTNO
DRUŠTVO VELIKE BLOKE
JE V SVOJEM NAČRTU AKTIVNOSTI ZAPISALO, DA BO S KRESOVANJEM IN PRVOMAJSKIM POHODOM NA SLIVNICO OBELEŽILO PRVI MAJ.

Na predvečer 1. maja se je veliko vaščanov zbralo ob velikem kresu Pri križu na začetku vasi. Ker je pri ognju vedno vroče, se je večina prisotnih hladila s hladnimi napitki dolgo v noč. To pa ni vplivalo na prvomajsko jutro, saj se je za pohod odločilo kar 50 pohodnikov.

Naj za zanimivost napišem, da je bila populacija starostno zelo razgibana, kar 60 let razlike.

Prvomajski pohod na Slivnico je bil že drugi, seveda pa je bila letos udeležba številnejša. Zbrali smo se na športnem igrišču in že zgodaj krenili na pot, mimogrede pa na mostu pobrali še udeležence gorn-

ki so zmogli to pot na kolesu, vsaj v eni izmed treh etap. Posebno priznanje sta prejela najmlajši član KD Rog – Franek Denis Djekić (8 let) in kar 80 let starejši in še vedno aktivni kolesar Milan Žirovnik.

Kolesarsko društvo Špica iz Grosuplja pa se te dni že pospešeno pripravlja na 3. Kolesarski maraton po deželi Martina Krpana 30. avgusta letos s startom in ciljem v Novi vasi na Blokah.

vkah, zmagala ekipa Metulj, ki je bila boljša od ekipe Britof Kokta iz Kranja. Prestižno nagrado za najboljšega strelca je dobil Ćimi Urbas (5 golov; Prijatelji).

Odlično organizacijo je kronala finalna tekma, ki so jo odigrali pod reflektorji ob bučnem vzpodbujanju s tribun.

BŠD Velike Bloke ob prvomajskem praznovanju

Pohod na Slivnico

jega dela Velikih Blok

Na čelu skupine je bil Malizijev Lojze, za rep pa je, kot nosač, skrbel Koščakov Rajko. Spremljala nas je tudi psička Teta, ki jo je najbolj dajalo lepo sončno vreme.

Pot nos je vodila mimo Doma pod Liscem in na velikem ovinku proti Radleku smo zavili desno. Šli smo po dolini mimo potočkov ter po Zdravi lozi do križišča s potjo iz Radleka ali Grahovega. Tam nas je že čakal predsednik društva Jože s pijačo in nas podkrepil za drugo polovico poti do lovske koč.

Večina udeležencev si je novih moči nabrala pri lovski koči, kjer so nas lovci bogato pogostili. Vsi,

ki so imeli dovolj moči, so s pohodom nadaljevali in obiskali gospo Čarovnico in nagačenega medveda na vrhu Slivnice.

Čeprav je bila pri lovski koči tudi glasba, so se le redki odločili za ples, pač pa smo se v zgodnjih popoldanskih urah obrnili proti domu, vendar ne naravnost. Še tradicionalna 44 »planinska točka« je bila pri Romani, kjer smo pogasili žejo.

Izlet je bil lep in se ga bomo še udeležili, čeprav je 7-letni Andraž, ki je bil letos že drugič na pohodu, izjavil, da drugo leto pa on na Slivnico ne bo šel. Morda pa le, Andraž!

Ivanka Ponikvar

Juhuhu počitnice so tu!

V BISTVU BI SE MALCE PRENAGLILI, ČE BI ŽE ZDAJ ZAČELI UŽIVATI BREZSKRBNNE POČITNICE. NA NEBU SO SE POJAVILI ČRNI OBLAKI, TAKO IMENOVANI IZPITI. LOKALI IN KLUBI SO PRAZNI, KNJIŽNICE PA POLNE, ŠTUDENTJE MRZLIČNO ŠTUDIRAMO. TREBA JE IZTISNITI ŠE ZADNJE MOČI, DA BODO POČITNICE RES ZASLUŽENE IN BREZSKRBNNE, ČEPRAV SE JE ZELO TEŽKO UPRETI CVETOČI NARAVI IN TOPLIM SONČNIM ŽARKOM, KI PRIJAZNO VABIJO VEN.

Zato bo tudi mesec junij v klubu BOŠ minil delavno le na študijskem področju, filmske večere bomo študentje raje zamenjali za študij. Sicer pa je bilo do junija v klubu vseskozi zelo pestro: filmski večeri, potopisna predavanja, koncerti, brucovanje ... Pred letom je o tem bloška mladina lahko le sanjala. Razne prireditve, ki jih organizira

so se odpravile tri pogumna dekleta in prepotovale jugovzhodno Azijo po dolgem in počez. Pa naj kdo reče, da ženske nismo od muh.

V aprilu je že zadišalo po pomladi. Damjana Palčič nas je popeljala zopet daleč stran v Azijo, tokrat na Kitajsko. Letos bo ta prečudovita dežela bolj zapuščena kot ne, saj

Predstavili smo se na ŠKISovi tržnici in ponosno vihteli svoj znak ...

BOŠ, so idealna priložnost, kjer lahko srečaš svoje vrstnike, izmenjaš kakšno besedo ali celo daš kakšno novo idejo, ki bi se dala uresničiti v okviru kluba.

No, pa pogledjmo, kaj se je spomladi dogajalo v klubu BOŠ.

V mesecu marcu nas je obiskala Tina Palčič iz Cerknice, ki nam je predstavila svoje popotovanje po Tajski, Vietnamu in Laosu. Na pot

je trdovratni virus sars odgnal mnogo turistov. Ob takih predavanjih te večkrat zamika, da bi kar takoj spakiral kovčke in šel nekam stran, v popolnoma drugo okolje, drugačno kulturo. V študentskih letih je to malce težje uresničiti, ker gre vedno na tesno z denarjem. Poletne počitnice so idealen čas za kakšen zaslužek, potem pa lahko že lažje razmišljaš o kakšni kratki avanturici, če ne drugega greš vsaj

... na brucovanju smo bili pa »ta glavni«. Bruci so pri krstu preverjali, kaj je bilo na dnu vedra in si zaslužili polnopravno članstvo.

na hrvaško obalo, tudi to je nekaj.

Seveda pa ne smemo pozabiti omeniti veliki NŠK koncert v K4. Zbrali so se študentje iz vseh vetrov, predvsem pa iz notranjskega okoliša in to v sami prestolnici Ljubljani. Vzdušje je bilo popolno, veliko zadovoljnih in nasmejanih obrazov, živa glasba ... Žur kot se spodobi.

In prišel je mesec ljubezni, mesec

zabavala.

Za kulturni dogodek so poskrbeli Prifarski muzikantje in gledališka skupina iz Velikih Lašč.

V mesecu juniju je bilo veliko športnih aktivnosti, kot so kolesarjenje in balinanje.

Poleg teh dogodkov pa so bili ves čas prisotni tudi redni filmski večeri,

V K4 je Bloke predstavljala domača zasedba Lex Universalis

maj, temu primerno smo si že takoj na začetku ogledali komedijo Ljubezen in ljubosumnost.

Na vroč majski dan so se bloški študentje udeležili slovesne povorke na Škisovi tržnici, ki je potekala v Ljubljani, v Tivoliju. Spet enkratna priložnost, da srečaš in spoznaš študente iz cele Slovenije. Bloški študentje so svoj BOŠ promovirali v nadvse izvirnih majicah, ki so bile narejene posebej za ta namen.

In ne nazadnje je tukaj še vedelo-

ki se po napornem tednu prav priležejo, temu večkrat sledi tudi druženje v klubu. Nova pridobitev v klubu so zvočniki, ki omogočajo še kvalitetnejši ogled filma, imamo tako rekoč kino v malem.

Kot vidite, je BOŠ v polnem zagonu, mladina se prebujala. Vsi tisti, ki ste morda še v dvomih, da bi se nam pridružili, nikar ne premišljuje, samo enkrat si mlad in škoda bi bilo, da ne bi izkoristili možnosti, ki so vam ponujene.

Počitnice so nam predčasno pričarali igralci iz Velikih Lašč

godek leta: brucovanje in fazanovanje, bruci so končno postali pravi študentje, fazani pa pravi di-jaki. Tudi tokrat so se organizatorji izredno potrudili in zbrali na kup mladino iz Cerknice, Loške do-line, Blok ... ki se je neskončno

Sicer pa so počitnice pred vrati, izkoristite prelepo bloško naravo, pojdite na sprehod, kolesarjenje, tek ... Uživate, lepo se imejte in veliko se smejte!

Anja Anzeljc

Od strani

Na pravi poti, ampak ...

Toni Orazem

»K o maj 30 kilometrov južno od Ljubljane se na nekaj več kot 700 metrih nadmorske višine razprostira Bloška planota. Skledasto ugreznjena med nekoliko višje okoliške hribe je nagubana z manjšimi griči, ki jih poraščajo smrekovi in borovi gozdički. Slabo prepustna dolomitna podlaga pogojuje površinski tok številnih potokov in precejšnjo zamočvirjenost terena ob njih.«

To je podlaga in osnovni kapital, iz katerega so začeli graditi naši predniki in če sedaj pogledamo rezultate njihovega prizadevanja, brez težav pridemo do zaključka, da so opravili dobro delo.

Bloke so sedaj moderno podeželsko okolje, kjer je poskrbljeno skoraj za vse potrebe modernega človeka, poleg tega pa nas obdaja še vedno lepo ohranjena narava. Tudi gospodarstvo v naši občini brez dvoma napreduje, le »kmetijska panoga«, ki je včasih na Blokah imela vodilno vlogo v razvoju, tone v vseslovenski brezbriznosti.

Takole na prvi pogled bi bilo mogoče trditi, da so Bloke kljub gospodarski krizi, ki vlada v svetu, v svojih najboljših časih. Pa vendar bi se bilo potrebno vprašati, če je to največ, kar so Bločani sposobni. Mislim, da ne!

Naj se najprej pomudim pri najbolj aktualni gospodarski panogi tega časa, turizmu. Da ugotovimo, kaj lahko naša planota ponudi na tem področju, je dovolj, da se sprehodimo na najbližji grič in se ozremo okoli sebe. Poleg videnega pa so tu še številne prireditve, katere bi lahko predstavili širši slovenski javnosti in tako pripomogli k boljši turistični ponudbi.

Druga stvar je kultura. Za popolno pripadnost moderni družbi, za katero se imamo, so prav gotovo potrebne tudi kulturne prireditve! In s tem ne mislim le dveh iger na leto v farni dvorani! Kulturna ponudba bi morala zajemati vse zvrsti, od lutkovnih in filmskih predstav do koncertov in razstav.

Kljub vsemu pa vse ni tako črno, saj se nekatera društva trudijo in že delajo v pravi smeri. Vendar se ravno tu najbolj zatika. Namesto da bi bili posamezniki, ki si prizadevajo narediti Bloke bolj zanimive in prijetne v družbenem smislu, dobili podporo od domačih ljudi, jih prav ti brezbrizno pustijo na cedilu, potem pa v isti sapi tarnajo, kako je doma pusto in dolgčas. Seveda – okusi so različni in nekaterim je všeč to, nekaterim ono! Kljub temu pa se ne morem znebiti vtisa, da večina preprosto razmišlja, da če je organizator prireditve neko društvo, so na tej prireditvi dobrodošli samo njegovi člani. Najbrž lahko v imenu vseh društev, katera delujejo na Blokah, zatrdim, da temu ni tako ter smo veseli vsakega obiskovalca in obiskovalke.

Za razvoj omenjenih panog bo najprej potrebna podpora domačih prebivalcev, šele nato, ko bomo sami hodili na bloške prireditve, lahko pričakujemo obisk tudi od drugod.

Iz vsega ugotovljenega bi bilo mogoče sklepati, da smo na pravi poti, čaka pa nas še veliko dela. Kajti tudi če si na pravi poti, te bodo povozili, če boš na njej le sedel!

PGD Nova vas - vse bližje zmagi

Praznovali bomo 110-letnico

S hitrimi koraki prihaja čas, ko bomo lahko gasilci našega društva pogledali minulo obdobje in rekli, da nam je le uspelo zavrteti kolo. Bliskovito je minil čas od stote obletnice ustanovitve društva, bliskovito je minilo obdobje od temeljnega kamna, pa vendar ne tako hitro, da ne bi bil viden napredek.

Naš dom je skoraj končan. Po lanski ureditvi fasade in okolice doma smo v letošnjem letu pohiteli z deli v prvem nadstropju doma, tako da bo objekt v celoti predan namenu do stodesete obletnice ustanovitve društva. V tega pol leta smo naredili elektro in strojne instalacije, celotna etaža je dobila notranji omet ter narejeni so tlaki. Do same otvoritve pa imamo v načrtu dokončati stropne ter talne obloge. Zares se za pomoč zahvaljujemo vsem krajanom Blok, vsem izvajalcem del, še zlasti pa Občini Bloke in podjetjem Novolit, Kovinoplastika in Fragmat.

Gradbeništvo pa ni osnovna dejavnost gasilcev. Naša naloga je, da se usposabljammo za reševanje ljudi in premoženja ob raznih požarih, naravnih nesrečah in drugih nevšečnostih. Le usposobljen in

izurjen gasilec je lahko uspešen ob intervenciji. Spomladanski čas smo izrabili za nujno vzdrževanje tehnike in praktične vaje v sodelovanju z drugimi društvi. Novo vodstvo operative je tako v sodelovanju z gasilci Sodražice izvedlo vajo na njihovem teritoriju. Na vaji je sodelovalo kar deset gasilcev.

V letošnjem letu je bila na našem širšem območju mednarodna vaja. Vaja Čabar-Loška dolina se je odvijala v Prezidu, tudi tu smo se primerno predstavili. Sama udeležba je bila zanimiva še zlasti

zato, ker je na sami vaji sodelovalo preko dvesto gasilcev, tako iz Slovenije kot tudi iz Hrvaške. Simulacija nesreče je obsegala požar v naravi kot posledica prometne nesreče tovornega vozila, natovorjenega z nevarno snovjo. Tak prikaz in izvedba je popoln povzetek dogodka, kateri se lahko vsak trenutek zgodi v naši bližini. Poleg sodelujočih gasilcev pa smo organizirali tudi ogled vaje za druge člane društva.

Gasilci pa nimamo le vaj. Letos se je na Bledu odvijal tudi kongres GZ Slovenije. Pomemben dogodek je

Predsednik je od danes – črpalka pa izpred sto let

zopet odprl neka nova spoznanja o gasilstvu, o trendih v svetu in o trendih v naši državi.

Pa se vrnimo na Bloke – v Novo vas. Letošnje leto je vse podrejeno pripravi in izvedbi stodesete obletnice delovanja društva. V državi ni ravno veliko društev s tako dolгим delovanjem.

Naše društvo je skozi obdobje doživljalo vzpone in padce, pa vendar preživelo in se razvijalo. Stodeset let delovanja društva, otvoritev novega doma in prevzem gasilskega vozila so dogodki, vredni pozornosti. Slavje za vse nas bomo pripravili v nedeljo, 13. julija. Sam program bomo začeli z bogato parado gasilskih enot, nadaljevali s kratko proslavo in seveda z uradno otvoritvijo doma ter prevzemom vozila. Gasilska prireditev brez veselice ni gasilska, zato bo po zaključku uradnega dela veselica z ansamblom Navihanke. V preteklosti nas je večkrat presenetilo vreme, tokrat smo se odločili, da prireditev izpeljemo pod klimatiziranim šotorom. Upam, da boste tako Bločani kot ostali udeleženci 13. julija ob 15. uri na Blokah in se z nami poveselili ob teh pomembnih dogodkih.

Vabljeni!

Na pomoč!

Miloš Kogej

LD Nova vas

Zahvala za požrtvovalnost

V aprilski številki Bloškega koraka, v rubriki »društvene strani«, je dosednji starešina LD Nova vas Franc Primožič ml. poročal o občnem zboru LD Nova vas v letu 2003. Na kratko je opisal dosedanje delo in tudi kar nekaj napotkov namenjenih novemu vodstvu.

Ob tej priliki bi se rad v svojem imenu in v imenu vseh lovcev LD Nova vas javno zahvalil za požrtvovalno delo dosedanjemu ožjemu vodstvu LD Nova vas v sestavi: starešina Franc Primožič ml., tajnik Alojz Škrabec in gospodar Marjan Cimprič.

Ob razpravah in pripravah na občni zbor pa se je kljub dobremu delu

dosedanjega vodstva LD pojavljalo kar nekaj nesporazumov in manjših nesoglasij, ki so povzročali nezadovoljstvo predvsem pri posameznikih in pri dosedanjem vodstvu.

Novo vodstvo se je kar nekaj časa ukvarjalo s to dilemo še pred občnim zborom, saj smo se zavedali, da je skupina, ki je vodila družino do sedaj, dobro in požrtvovalno delala, istočasno pa je bila nezadovoljna s svojim delom.

Po večkratnih razpravah smo ugotovili, da bi bilo dobro v sami organizaciji vpeljati manjše spremembe, ki jih poslovnik dovoljuje, saj bi tako dosegli določene vsebinske spre-

membe. Tako smo predlagali, da dosedanje prakso vodenja družine z upravnim odborom (UO), kot organom, ki o vsem odloča, in revirnimi vodji (RV), ki pa so bili nosilci izvedbe in odločitev upravnega odbora odpravimo. Predlagali smo, da to dvojnost med upravnim odborom in revirnimi vodji odpravimo tako, da so revirni vodje istočasno tudi člani upravnega odbora. Upravni odbor je ta predlog sprejel in predlagal občnemu zboru v sprejem. Glede na to, da predlog ni v nasprotju s poslovníkom, je bil na zboru sprejet. Tako so sedaj člani upravnega odbora istočasno tudi revirni vodje, praksa in čas pa bosta pokazala, ali je bila sprememba dobra ali ne.

Prvi rezultati kažejo, da smo lovci na pravi poti.

31. 05. 2003 smo bili na volilni skupščini zveze lovskih družin Notranjske, Cerknica.

O sami skupščini, problematiki in

dilemah pa več drugič. Kar nekaj naših članov je bilo izvoljenih v organe zveze, kljub temu premalo.

Drago Mazij – namestnik predsednika disciplinskega razsodišča.

Branka Palčič – član nadzornega odbora.

Jože Modic – član sveta za gojitev.

Alojz Škrabec – član sveta za izobraževanje.

Prepričani smo, da nas bodo dobro zastopali in jim želimo uspešno delo na odgovornih funkcijah.

Na koncu mojega prvega prispevka za Bloški korak želim v imenu LD Nova vas in vseh lovcev iskreno čestitati ob »okroglih« jubilejih kolegom lovcem:

- za 80 let Jožetu Bohinju
- za 60 let Jožetu Žnidaršiču
- za »Abrahama« pa Alojzu Škrabcu in Janezu Maroltu.

Pa dober pogled.

Franč Hiti,
starešina LD Nova vas

Gasilska zveza Cerknica Občni zbor

Po podanih poročilih za leto 2002 so bile poglavitni del letošnjega občnega zbora GZ Cerknica, ki je bil 6. aprila 2003 v sejni sobi pod NLB v Cerknici, volitve v organe občinske gasilske zveze.

Občnega zbora so se razen delegatov iz 18-ih društev udeležili tudi gostje iz notranjske regije. V imenu GZ Slovenije se je zbora udeležila podpredsednica Marinka Cempren Turk. Iz postojnske GZ se je zbora udeležil vodja uprave za obrambo Štefan Majcen. Predstavniki GZ Vrhnika, Logatec, Loška dolina ter regijski poveljnik Franc Žibert.

Žal smo gasilci pogrešali župane obeh občin Cerknica in Bloke.

Poročila o preteklem delu GZ so podali: predsednik, poveljnik, blagajnik, komisije za veterane, za delo s članicami, za odlikovanja, nadzorni odbor. Dodatno finančno poročilo

je od strani občine podal predsednik GZ Cerknica. Na pobudo nekaterih PGD se je pripravila sprememba in dopolnitev statuta GZ Cerknica, ki jo je na občnem zboru podal član predsedstva Bogdan Urbar z Unca in jo dal v potrditev.

Preteklo petletno mandatno obdobje je na čelu GZ Cerknica zelo uspešno vodil Drago Jakopin in če upoštevamo, da je svoje korenine pognal na Blokah, ga je v nadaljnjem obdobju nasledil že dolgoletni Bločan Miroslav Doles.

Kot poveljnik GZ Cerknica je po prešteti glasovih na volitvah ostal še naprej stari – novi Janez Milavec iz Ivanjega sela.

Iz naše občine Bloke so kot člani predsedstva iz obeh društev Nova vas in Velike Bloke bili izvoljeni Zvonko Govednik in Franc Modic.

Po ločitvi občine Loška dolina v

svojo GZ je Anton Rudolf kot član NO bil eno leto na tem položaju in je z izvolitvijo potrjen v naslednji petletni mandat.

V častno razsodišče GZ Cerknica sta bila izvoljena Anton Urbas in Zvonko Zakrajšek iz PGD Nova vas.

Na pobudo PGD Cerknica in članov predsedstva GZ je dosedan-

ji predsednik Drago Jakopin je bil za ogromen trud, ki ga je vsa ta leta vlagal v društva in zvezo, z aplavzom izvoljen za častnega predsednika GZ Cerknica.

Novoizvoljenim članom iskreno čestitamo in želimo veliko delovnih uspehov na področju gasilstva v občini, regiji in širše.

Tomislav Beroš

Občni zbor je med drugim izvolil za predsednika Miroslava Dolesa

Meddržavna gasilska vaja v Loški dolini

»Skupaj smo močnejši«

Pod geslom »Skupaj smo močnejši« se je 17. maja 2003 na območju Vražjega vrtca, severozahodno od Prezida, lučaj od državne, meje odvijala skupna gasilsko-zaščitna in reševalna vaja dveh meddržavnih regij. S strani sosednje države Hrvaške je področje pokrivala primorsko-goranska regija, ki meji z notranjsko regijo na naši strani.

Na vaji je sodelovalo okrog 120 gasilcev iz Hrvaške in nekaj čez 90 gasilcev iz naše regije. Iz Nove vasi je na vaji sodelovala avtocisterna

s tremi člani ter gasilska desetina iz Velikih Blok s svojim gasilskim vozilom.

Kot gostje so bili iz obeh držav prisotni številni opazovalci tudi iz drugih regij in »županij«, najvišji predstavniki gasilstva in CZ ter gostje iz vojaških in policijskih struktur.

Namen prikazane simulirane akcije je bil, da se preizkusi in izpopolni sistem meddržavnega obveščanja ob nesrečah s čezmejnimi vplivi, organiziranost in pripravljenost sil in sredstev zaščite, reševanja in pomoči

za ukrepanje v primeru večje nesreče na obmejnem območju Republike Slovenije in Republike Hrvaške pri gašenju in reševanju ob požaru v naravnem okolju.

Koliko je bila vaja širokega obsega, govori tudi dejstvo, da so na njej poleg več kot 20 PGD iz obeh držav sodelovale tudi poklicne enote iz Postojne, Ilirske Bistrice, Sežane, Reke, Opatije, Krka, enote CZ, 15. brigada vojaškega letalstva SV z dvema helikopterjema, policijski helikopter R. Hrvaške, manjše letalo Air-Trac-

tor (ki se koristi za škropljenje polj in nasadov) ter letalo Canadair z več kot 6000 litri vode.

Vaja je trajala nekaj več kot pol ure. Analiza je pokazala, da še tako birokratska meja ni ovira za obe državi v primeru naravnih nesreč ali požarov v naravi.

Župana obeh sosednjih občin in pa poveljnika GZ Čabar in GZ Loška dolina so na koncu podpisali sporazum o medsebojnem sodelovanju na tem geografskem področju v primeru naravnih ali drugih nesreč. Seveda zadnjo besedo bosta, tako kot vedno, zopet rekla Ljubljana in Zagreb.

Gasilski častnik Tomislav Beroš, tajnik PGD Velike Bloke

Na meddržavni gasilski vaji v Prezidu sta sodelovali tudi gasilski društvi iz Velikih Blok in Nove vasi

Teden gozdov 2003

Letošnji teden gozdov je potekal konec meseca maja pod geslom »Gozd in voda«. Ta vsebina je bila izbrana med drugim tudi zato, ker je leto 2003 mednarodno leto celinskih voda. Gozdarji smo po šolah organizirali likovne natečaje, v Postojni pa smo organizirali tudi osrednjo slovensko prireditev. Namen aktivnosti in prireditev je dvig ozaveščenosti o pomenu ohranjanja čistih voda, o vlogi gozdov v procesu kroženja vode in o njihovem pomenu pri zagotavljanju kvalitetne pitne vode. Kaj pomeni voda za življenje ljudi, rastlin in živali zelo dobro vedo prav prebivalci občine Bloke, saj temu okolju dajejo pečat prav trije pomembnejši vodotoki in sicer Bloščica, Cerkniščica in Iška. Te vode so zaenkrat še dokaj neokrnjene, kar je redkost v slovenskem merilu, nenazadnje tudi po zaslugi domačinov, ki to znajo ceniti. Delavci Zavoda za gozdove krajevne enote Cerknica, ki z revirnim gozdarjem pokrivamo celotno občino Bloke, se skupaj z lastniki gozdov trudimo ohranjanje te gozdove v čim boljšem stanju, saj samo ohranjeni in stabilni gozdovi omogočajo tudi čiste vode. V teh dneh, ko sta suša in vročina v polnem naletu, je še toliko lažje razumeti našo skrb za zdrave gozdove in nedotaknjene vodotoke.

Za informacije in sodelovanje smo vam na voljo na naslovu: Zavod za gozdove KE Cerknica, Čabranska 1, tel. 70 90 710.

*Borut Debevc,
univ. dipl. inž. gozd.*

ISKRICA

Srečen ni, kdor
veliko ima, ampak
kdor malo potrebuje.

A. M. Slomšek

Spomini nekega jubilaranta

NA OBČNEM ZBORU BLOŠKEGA GASILSKEGA DRUŠTVA ZA LETO 2003 SEM BIL MED OSTALIMI JUBILANTI TUDI JAZ KOT ČLAN DRUŠTVA OD LETA 1952. V DRUŠTVU JE NEKAJ ČLANOV S ŠE DALJŠIM STAŽEM, A MENI OSEBNO SO TA DESETLETJA HITRO MINILA, ČEPRAV JE POL STOLETJA KAR DOLGA DOBA.

Včlanil sem se leta 1952, ko je bil duhovni vodja društva Peter Plesnik in moja prva akcija je bilo gašenje zadružnega hleva na Lahovem. Seveda se današnji pogoji ne dajo primerjati s tedanjimi, ko smo hiteali na požarišče s staro brizgalno na ročni pogon in konjsko vprego. Na pol poti do Lahovega nas je dohitel vojaški džip in odpregli smo Lenčkovega konja, pripeli brizgalno za džip in tako hitreje prispeli na mesto gašenja. Spomnim se tudi okrajnega gasilskega srečanja v Postojni s parado, vajami in vsem, kar spada zraven. Tja smo se odpeljali s tovornjakom, nekoliko prirejenim za prevoz ljudi.

Potem so minevala leta z nihanjem

aktivnosti v društvu in menjavanjem vodstva. Rekel bi, da je društvo polnejše zaživelo po letu 1970, ko nas je ponovno razgibal nova ekipa z Mirkom Dolešom na čelu. Če gledam z očmi prebivalca obrobne vasi Bloške planote, je bil do nedavnega velik problem tudi oskrba vasic s pitno vodo, saj še nismo imeli vodovodov. Bloško gasilsko društvo se je v reševanje tega problema vedno aktivno vključevalo. Velik napredek in rešitev tega problema je bila nabava lastne avtocisterne. Osebno lahko rečem, da sem si krepko oddahnil, ko v sušnih mesecih ni bilo treba za dovoz vode več prositi sosednjih društev, ker sva delala s predsednikom osebno. Takrat ni

bilo niti telefonov, o mobitelih pa se nam še sanjalo ni.

Tako delovanje gasilcev ni samo gašenje, reševanje in pomoč pri požarih in nesrečah; kako življenjskega pomena je pitna voda, ve samo tisti, ki se s tem problemom sooča desetletja. Prav za potrebe dobave vode je bila nabavljena posebna cisterna, ki je marsikomu olajšala življenje in je sedaj shranjena na Benetah, ki so trenutno menda še edina vasica na Bloški planoti brez vodovoda. Tudi za požarno varnost ni še povsod poskrbljeno, saj še marsikje nimajo možnosti postavitve hidrantov.

Gasilci imamo zelo širok krog delovanja tudi kot občani in eno z drugim se tako ali drugače povezuje in dopolnjuje.

Ivan Škrli, Sleme

Kočevskemu rogu na rob

Ob 14. vseslovenski spominski slovesnosti v Kočevskem rogu 1. junija 2003 se nehote prikrade tudi kanček grenkobe, saj se tega srečanja udeležujejo vsa ta leta večinoma isti ljudje.

Že vseskozi po drugi svetovni vojni se udeležujemo proslav ob spomenikih padlim borcem in partizanom – spomenikih z imeni ali pa tudi spomenikih neznanim junakom. Naletimo pa tudi na posamezna obeležja, kjer so bili pokopani borci za svobodo. Pri vseh se človek, ki ima vsaj nekaj srčne kulture, ustavi z vsem spoštovanjem, saj so vsi za svoj narod dali vse, kar so imeli – svoja življenja.

Življenja so izgubili tudi tisoči, ki so bili nasilno odpeljani v kočevske gozdove, bili do skrajnosti ponižani, mučeni in nečloveško pokončani. Prav zato bi se morali, kot se poklonimo umrlim partizanom, pokloniti tudi tem več tisočim Slovencev – domobrancev in civilistov, ki so umrli v Teharjih, Kočevskem rogu in drugod.

Vsi Slovenci, tudi mlajši od nas, bi

morali vsaj enkrat v Kočevski rog k breznom, v Teharje in še kam drugam, kjer bi se s spoštovanjem spomnili umrlih med vojno in po njej.

Zakaj mnogi v vseh teh letih po osamosvojitvi Slovenije še vedno nimajo volje ali poguma, da bi to storili?

Vsi vemo, da so tisti, ki so že zdavnaj napisani na spomenikih in vsi, ki so še danes brez imen in grobov, bili poleg drugega tudi naši očetje in matere, sinovi in hčere, možje in žene, ne glede na svojo miselnost ali politično opredelitev.

Če se poleg drugih vojnih taborišč spomnimo še italijanskega taborišča na otoku Rabu, kjer je umrlo nekaj tisoč Slovencev, lahko rečemo tudi zanje, da so kot žrtve vojne za svobodo kar nekako pozabljeni.

Ko so slovenska podjetja še v skupni Jugoslaviji imela na Rabu, na enem najlepših jadranskih otokov, svoja letovišča, se je dogajalo, da dopustniki, ki so tam uživali na sedem, deset ali štirinajstdnevni počitnicah, enostavno »niso

imeli časa« ali »se jim ni ljubilo« obiskati velikega, samo nekaj kilometrov oddaljenega slovenskega pokopališča Kampor. S svojim obiskom bi se spomnili in izkazali spoštovanje svojim mučenim in do smrti izstradanim rojakom, žrtvam vojne za svobodo. Tudi oče spodaj podpisane je v tem taborišču po skoraj štirih mesecih psihičnega in fizičnega mučenja (kot zidar je moral z ostalimi graditi barake za še več žrtev) od glada umrl. Bil pa je predvsem sin, mož, oče, brat, stric ...

Kaj se dogaja z nami, Slovenci, kakšni vendar smo? So nam udobje in materialne dobrine še vedno, oziroma vedno bolj na prvem mestu?

Obiščimo torej grobove vseh naših dragih umrlih, ne glede na to, na kateri strani so bili, saj so umrli za svobodo. Njihova smrt ni nekaj, kar bi lahko potisnili ob stran in nanje pozabili, saj njihovi otroci še vedno občutimo izgubo svojih staršev in vemo, koliko gorja nam je povzročila.

Jožica Škrli

VERJETNO JE NA BLOKAH ŠE NEKAJ TISTI, KI SE SPOMNIJO TRGOVANJA Z ŽIVINO. NAJVEČKRAT SE JE S TEM DALO ZASLUŽITI KAKŠEN DINAR, KI JE BIL V TISTI ČASIH ŠE KAKO POTREBEN, POMOČ PRI KMETIJSKIH OPRAVILIH PA JE BILA NEPRECENLJIVA. POT DO PRIGARANEGA ZASLUŽKA PA JE BILA VSE PREJ KOT LAHKA.

Takrat sta bili glavni obliki preživetja poljedelstvo in gozdarstvo. Da niso vsega delali na roke, so si pomagali z živino, največkrat z volmi. Postavlja se vprašanje, zakaj ravno voli. Nekateri pravijo da zato, ker voli (kastirani biki) nimajo elementarne potrebe po razmnoževanju. Bločani so se največkrat zanašali na živinčje iz Bele krajine in Dolenjske, nemalokrat so odhajali tudi preko meje. Takšna pot je trajala tudi po več dni. Če je kupec imel srečo, je vola kupil na kakšnem sejmu, če ne je »glihal« po hlevih. Po sklenjeni kupčiji je sledila pot domov, ki pa ni vedno minila brez zapletov. Vole so imeli predvsem za poljedelska opravila, med tem časom pa so jih vzredili in kasneje prodali.

Vol in njegov Bločan

Danes so vole zamenjali stroji. Pred kakšnim desetletjem je z Blok odšel še zadnji vol. Danes nas na to spominja le še bloška klobasa, ki pa je vse prej kot iz volovskega mesa.

Pred časom se je Jožetu Zakrajšku, Ogradarjevemu iz Zavrha, porodila ideja, da bi v spomin na stare čase postavil nekakšen spomenik vola. Najprej si je želel iz pločevine preprosto izrezati obliko vola, ko pa je svojo zamisel predstavil bloškemu

slikarju Mišu Strmanu, je ta zastavil resnejši projekt. »Ideja se mi je zdela zanimiva, ker pa sem želel storiti še nekaj več, sva se z Jožetom odločila za pravo skulpturo vola,« pravi Mišo, ki še ni imel izkušnje s tovrstnim, žičnim ustvarjanjem. Najprej je napravil model iz bakrene žice, za katerega je priznal, da ga je bilo težje narediti, kot potem zvariti pravega. Za zanimivost naj zapišem, da je bilo za model ve-

Spomin na bloškega vola

liko interesa, vendar ga Mišo noče prodati za nikakršno ceno. »Žena je prva rekla, da ga želi, zato ga bom podaril njej.«

In delo se je začelo. Potrebovali so 216 metrov žice štirih debelin, ki jo je podaril Fragmat. Osnovno obliko so naredili iz najdebelejše žice. Mišo je krivil železo, Jože pa je varil. Želeli so narediti model v naravni velikosti in v treh dimenzijah. Vsak košček je bil posebej obdelan, od repa pa vse do rogov in najpreciznejšega očesa. Naporno je bilo, nemalokrat sta delala pozno v noč. Vola so nato pobarvali in ga namestili na najvišjo točko Ogradarjevega vrta, nasproti cerkve Sv. Urha, kjer je živel Martin Krpan. Slavnostna otvoritev se je zgodila 1. maja, kjer so poleg dobre glasbe bližnji domačini in povabljeni uživali v jedachi in pijači.

Vol stoji sedaj tam, na vrtu, sredi zelenja. Mogoče je v tem kipu tudi nekaj simbolike. Kip iz žice nekoliko spominja na okostje. Kje je koža in drobovje? Vse je odpihnilo, ravno tako kot vole z Bloške planote.

Miha Mišič

Srečanje starosvetnih smučarjev

DA BI OHRANILI TRADICIJO STAREGA BLOŠKEGA SMUČANJA, SE JE SKUPINA BLOČANOV, ŽE DRUGIČ ZAPORED, UDELEŽILA STAROSVETNEGA SMUČARSKEGA TEKMOVANJA. EMAUS, KOT SE PRIREDITEV IMENUJE, JE LETOS POTEKALA NA KANINU. VEČ KOT 140 TEKMOVALCEV SE JE MED SEBOJ POMERIL V SPRETNOSTNI VOŽNJI. POLEG TEKMOVALNEGA DELA SO BILI UDELEŽENCI DELEŽNI TUDI ZABAVNEGA PROGRAMA S PODELITVIJO NAGRAD NAJBOLJŠIM.

Na velikonočni ponedeljek se je na najvišjem slovenskem smučišču nekoliko neobičajno zabavala množica smučarjev na lesenih smučeh. Kot se za pravo tekmovanje spodobi, se je tudi to pričelo s žrebanjem štartnih števil. Še pred vzponom je vse udeležence pozdravil tamkajšnji župan, za prijetnejšo pot pa je zai-grala pihalna godba in tekmovalce pospremila do vstopne postaje gondolske žičnice. Deževno vreme v dolini se je ob prihodu na vrh spremenilo v gosto meglo, kar je še dodatno otežilo tekmovanje. Začetnemu prilagajanju na sneg je sledilo tekmovanje v slalomu. Kljub težavam pri vodenju smuč so se naši tekmovalci kar dobro odrezali. Da se znajo smučati čisto po starem, so udeleženci dokazali z revialno vožnjo četvork. Dodobra premrazeni tekmovalci so se nato

ogreli v bližnji restavraciji, kjer so jim postregli s »Polento – Frika«, sirom, skuto in pirhi. Še pred razglasitvijo rezultatov sta starosti

bloškega smučanja France Škrabec – Obloški Tonček in France Anzeljc – Petrač povedala nekaj prigod iz življenja Bločanov nekoč.

Bloški smučarji so poskrbeli za zabavo drugih smučarjev

Udeleženci so se najbolj nasmejali tisti, ki jo je povedal Petrač, kako je zjutraj na bližnji hruški slišal vranje vreščanje ter nemudoma splezal nanjo z besedami: »Joj kulku jajc u gnajzda. Pobrau sm jäh pa jäh prnjäsu u kuhno, de jäh je Micka pobarvala. Zdaj jäh bom pa vam dau.« Tako je razdelil pirhe od sosedove turške pitke.

Na sklepni prireditvi so podelili nagrade in pokale. Bloški smučarji so zasedli odlično drugo mesto, za kaj več pa jim je zmanjkalo sreče. Domov pa so prinesli tudi nagrado za najstarejšega udeleženca, ta je bil France Anzeljc – Petrač (l. 1924).

Obljubljajo, da se bodo drugo leto še bolj potrudili.

Končni rezultati: 1. Batagelj – Ajdovščina, 2. Bloke, 3. Gora – Predmeja, 4. Bovec II., 5. Murz-erschlag – Avstrija, 6. Bovec I., 7. 13, 13 Bovec, 8. Rovtarji – Škofja Loka, 9. TD Novaki, 10. Planšarji – Velika Planina, 11. Ta lesen – Kropa, 12. Torbarji – Postojna

Leopold Mišič

Vreme

Pomladni meseci na Blokah leta 2003

Vreme ne Blokah v mesecih marcu, aprilu in maju je bilo podobno kot drugod po Sloveniji. Zelo suhi so bili vsi trije. Marca – suša – je bilo samo 12 mm padavin, april je le dal nekaj mokrote (143 mm, kar je nekako bloško dolgoletno povprečje), maj je bil pa tudi zelo suh. V tem mesecu je v Novi vasi deževalo le šestkrat, izmerili smo komaj 32 mm padavin, kolikor ob močnejšem dežju pade v enem

dnevu. Torej izredno suha pomlad.

Ob sv. treh kraljih zapadli sneg je ležal še do 9. marca, 15. marca pa smo dobili novega za tri dni (15 cm). Nov sneg smo dobili še za štiri dni 3. aprila. Skupaj ga je zapadlo kar 30 cm, tako so imele občinske cestne službe kar nekaj »spomladanskega oranja«.

Temperature v vseh treh mesecih so bile nekoliko nadpovprečne, čeprav

je bilo v marcu kar štiriindvajsetkrat pod ničlo in aprila šestkrat. Rahla slana je bila 17. in 22. maja. Povprečno temperaturo je močno povečalo obdobje po 15. marcu in po 20. aprilu. Zlasti pa izstopa

Ko je gospod Škrabec že oddal prispevek ter je tehnična ekipa urejala časopis, je Slovenijo in tudi Bloke zajel vročinski val. V Novi vasi je bila v tem času izmerjena temperatura +32 °C, kar je največ po letu 1956, odkar imamo meteorološko postajo.

mesec maj v prvi polovici. Še »ozimci« so letos delno zatajili. Saj je bilo 12. maja (sv. Pankracij) celo 26 °C. Le sv. Bonifacij (14. maja) je opravičil »ledene može«. Ta dan se je namreč močno ohladilo, tudi deževalo je. S tem je rešil tudi Zofijo, ki 15. maja ni dala niti kapljice. Star slovenski pregovor: »Sv. Filip (11. maja) napija, Zofija popija,« letos le delno drži. Po 22. maju so temperatruje močno narastle. Vse dni je bilo nad 20 °C, 31. maja pa kar 27 °C. To je, odkar se redno v Novi vasi opazuje vreme, rekordna majska temperatura.

France Škrabec

Nasveti za varne in zdrave počitnice

PRIŠEL JE ČAS POLETNIH DOPUSTOV, ČAS SONCA IN POLETNIH NEVIHT, ČAS POČITNIC IN PO DRUGI STRANI ČAS DELA NA NJIVAH, POLJIH V GOZDU ... POLETJE JE VSEKAKOR ČAS, KO SMO IZPOSTAVLJENI SPECIFIČNIM KLIMATSKIM RAZMERAM, NEVARNOSTIM POŠKODB V ŠPORTU, PROMETU, DELU NA POLJU, UGRIZOM KLOPOV IN DRUGIH ŽUŽELK, ZATO NEKAJ NASVETOV ZA VARNE IN ZDRAVE POČITNICE VERJETNO NE BO ODVEČ.

Vsi vemo, da je zelo vroče in vlažno vreme zelo obremenjujoče za organizem. Zlasti pozorni morajo biti:

- delavci v vročem okolju, zlasti če delo zahteva velik telesni napor
- športniki in tisti, ki pogosto trenirajo
- otroci in starejši ljudje
- kronični bolniki, ki imajo težave s srcem in ožiljem.

Pozorni moramo biti na vremensko napoved in svoj urnik dejavnosti prilagoditi tako, da telesno naporne dejavnosti načrtujemo za hladnejši del dneva. Oblačimo se v lahka, ohlapna, bombažna oblačila, v pomoč pa nam bodo tudi pokrivala s širokimi kraji. Med delom na prostem je pomembno, da si večkrat privoščimo odmore na hladnem in pijemo veliko brezalkoholnih pijač brez kofeina, najbolje vode. Alkohol in kofeinu se je potrebno izogniti, ker oba delujeta diuretično in s tem povečujeta izgubo tekočine. Večkratni odmori na hladnem in osvežitve s pijačo je potrebna tudi, kadar se odpravimo na daljšo vožnjo z avtomobilom. Za vročinsko utrujenost so značilni znaki slabo počutje, razdražljivost, glavobol, utrujenost, kar vsekakor zmanjšuje koncentracijo in sposobnost varne vožnje. Ko pripravljamo

prtljago za počitnice, je prav, da vzamemo s sabo vse, kar potrebujemo za prvo pomoč, zadostno zalogo zdravil, ki jih redno uživamo, zdravila proti pogostim težavam, ki so na voljo brez recepta (zdravila proti bolečinam, zgagi, driski, kašlju, alergiji). S sabo vzamemo tudi sredstvo za sončenje, mazilo za ustnice in sredstvo za odvrčanje

mrčesa. Poleg tega imejmo pri sebi zdravstveno kartico, pred odhodom v tujino pa poskrbimo, da smo ustrezno zdravstveno zavarovani.

Tudi pri vsakodnevnem delu na polju s kmetijskimi stroji in traktorji previdnost ne bo odveč, saj niso redke nesreče, ki imajo za posledice kronične okvare določenih organov ali celo smrt. V poletnem času je v naravi vse več športnikov rekreativcev na kolesih, rolerjih, pohodih v hribe. Na kolesu ne smemo pozabiti na čelado, pri hoji v hribe na primerno obutev. V zadnjih letih je postalo zelo priljubljeno rolanje,

kjer se dosegajo zelo velike hitrosti, pa vendar marsikateri rolar nima čelade, niti ščitnikov za kolena in komolce.

Sedaj pa še nekaj besed o pikih žuželk, ki niso samo neprijetni in včasih boleči, ampak so lahko tudi nevarni. Pike je najbolje preprečiti, če je le mogoče. Repelente, ki so za uporabo preprosti in učinkoviti, je potrebno uporabljati previdno. Od meseca maja do avgusta je na vrhuncu tudi sezona klopo. V Sloveniji je po nekaterih podatkih okužena skoraj tretjina klopo, ki prenašajo borelije, erlihije, viruse meningitisa. Pomembno je,

da klopa čimprej odstranimo s telesa in sicer to naredimo sami doma in zaradi odstranitve klopa ne hodimo k zdravniku. Klopa preprosto zadušimo s kapljico olja ali navadno slino in ga odstranimo, v lekarni pa lahko kupimo tudi posebno pinceto za odstranjevanje klopo. Otroke, ki se igrajo na prostem, vsaj enkrat na dan skrbno pregledamo in ne pozabimo na glavo in lasišče. Zpomnimo si dan, ko smo odstranili klopa in smo pozorni na morebitne bolezenske znake. V primeru, da je bil klop okužen z borelijo se deset dni ali celo več mesecev po piku pojavi značilen kolobarjast izpuščaj, ki praviloma ne srbi in je včasih celo težko opazen. Pojavi se ponavadi na mestu pika klopa, lahko pa tudi drugje na telesu in v tem primeru je potrebno zdravljenje z antibiotiki. Izpuščaj, ki se pojavi takoj po piku klopa in srbi ali boli je posledica reakcije na pik in ga samo namažemo z mazili proti pikom. V primeru pa, da je bil klop okužen z virusom meningitisa, se pojavi slabo počutje, zvišana telesna temperatura, močan glavobol in bruhanje. Potrebno je takoj obiskati zdravnika, ki bo nudil ustrezno pomoč. Proti klopnemu meningoencefalitisu imamo na voljo tudi cepljenje, ki ga zelo priporočamo vsem, ki se pogosto gibljejo v naravi. Cepljenje je potrebno plačati, zanj pa se je možno dogovoriti s sestro izbranega zdravnika ...

Za konec vam zaželim vsem čimbolj varne in sproščene dopustniške dni, ter veliko užitkov in dobre volje v naši prekrasni naravi, pa naj si bo to ob delu ali sprostitvi.

Olga Doles, dr. med.

Pazite se sonca in vročine

Kolesarsko popotovanje po ZDA (2. del)

Ko sladoled ni enak sladoledu

V PREJŠNJEM DELU (BLOŠKI KORAK 2002/4) SMO PRILETELI V CHICAGO IN POČEZ PREKOLE-SARILI BARAGOVO DEŽELO OD IRONWOODA DO ST. IGNACA. NA BICIKLIH SMO V DOBREM IN SLABEM PREBILI 9 DNI IN NAPRAVILI OKOLI 1000 KM.

Del vožnje proti »Torontotu« (kot smo ljubkovalno poimenovali kanadsko velemesto) mi je bilo zaupano krmiljenje našega »plovila«. Opravilo je nadvse preprosto: pospešiš do 70 milj na uro, »postaviš cegel na gas« (vključiš tempomat) in daš možgane na off. No ne čisto tako – spati za volanom se po eni strani ne spodobi (le kaj bi si

zelo dostojno, za mizo. Razne »merkatorje« in »interšpare« najdeš v vsakem večjem selu. Tam kupljena hrana je poceni in instant.

Na primer en dan je bil na jedilniku pire krompir – seveda instant. Na našem taborniškem plinskem štedilniku hočemo že zagreti mleko, ko

dovali Toronto, se je pripetila tudi t.i. »sladoledna afeta«. Z Uršo in Martinom smo se po napornem potepanju po mestu odpravili na zaslužen sladoled. V marketu že skoraj kupimo lučke, ko Urša zapazi v sosednji skrinji 2-litrsko banjico, ki je bila cenejša kot pa tri lučke. Seveda se odločimo za »modrejšo« izbiro in kupimo banjico. Veseli nad našo odločitvijo si najdemo lep prostor ob jezeru, pograbimo sablje (beri: žlice) in napademo sladoled. Že na polovici »se nam je ustavilo«. Naš moto je bil: »Če smo že kupili, bomo pa še pojedli.« In tako smo se »matrali« do onemoglosti. Res, bil je pravi križev pot. V tolažbo nam je bila misel, da se je nakup splačal ... In nauk te zgodbe? Ne vem, gotovo je kje – najde pa ga naj vsak sam.

Tristotisočglavo množico, ki se je zbrala na otvoritvi, je uvodoma pozdravil torontski kardinal Ambrožič. Nagovoru v angleščini in francoščini je sledil še pozdrav »rojakom« – v slovenščini kakopak. Med nami je završalo. Slovenske zastave vsepovsod, tv-kamere tam zraven ... ni ga bilo junaka v tisti množici, ki bi ne vedel za Slovenijo in za 200 na srečanju zbranih Slovencev. Pa tudi v naslednjih dneh smo »zastopali naše barve« več kot dostojno. Tisti teden je verjetno v Torontu vihralo več slovenskih zastav, kot pa jih bo petindvajsetega – na dan državnosti! – na Blokah.

Iz dneva v dan nas je bilo več. Vrhunec je bil v nedeljo, ko je papež maševal na velikem letališču, na katerega se nas je (kljub dežju) nagnetlo približno en milijon.

Mogoče bi kdo pripomnil, da to ni nič drugega kot nekakšen »papežev Woodstock« – pa je čisto nekaj drugega. Od velikega rock koncerta se razlikuje vsaj po ljudeh. Medtem ko na koncertu nisi »in«, če ne nosiš kavbojk in usnjene jakne (karikirano) – torej če se ne zgleduješ po svojem idolu z odra in nisi na las podoben vsem drugim, je bilo na tem srečanju prav nasprotno. Tukaj si »car« že zato, ker si – človek, popoln unikat, pa ni važno, če si zamorec ali če imaš oči postrani, če znaš angleško ali pa ne, če nosiš najdražje obleke ali pa palmov liste ... In svetovni dan mladih je tisto vezivo, ki nas je tam združilo v en živo pisan mozaik.

VIA CLEVELAND

Res impresivnih vtisov z Niagarskih slapov, teh ogromnih količin vode, ki grmi v globočino, se preprosto ne da opisati. Voda, ki s svojo močjo vsako leto pomakne prepad za sedem centimetrov nazaj, je nekaj nepojmljivega. In kot taka že od nekdaj buri človeško domišljijo. Vsake toliko se najde kdo, ki si izdelava plovilo in se v njem »za-

Javna piknik miza in pire iz mleka, katerega liter je veljal kar petsto dolarjev!

mislili sopotniki), po drugi strani pa se sploh ne da. Za slednje konstantno skrbijo cestarji, ki na prometne znake pišejo svoje hudomušne domisljice in šale. Tako so zapisali, da naj nikar ne pobiramo štoparjev, ker je iz bližnjega zapora nekdo ušel in da naj se pazimo, ker je tam območje številnih karambolov, saj včasih okoli razsaja nek norec.

Klišee pravi, da naj bi bila Kanada bolj podobna Evropi kot so ji Združene države. Le kdo si je to izmislil, saj na lastne oči vidim, da to ni res. Avti, hiše in način življenja se navzven v Kanadi prav nič ne razlikujejo od ZDA. Najbrž gre samo za subjektivne občutke kontinentalnih Evropejcev, vajenih metrskega enotskega sistema, ki se uporablja v Kanadi in človek se takoj počuti bolj domače.

INSTANT KOSILO

Kako izgleda prehranjevanje na taki odisejardi? Kolesar porabi veliko energije in zato mora obilo in dobro jesti. Javne piknik mizice ni težko najti (ponavadi je zraven še raženj za »barbakju« in tekoča voda), zato smo večinoma obedovali

zgroženi ugotovimo, da se je skisalo. (Mimogrede, to je bila prva in edina pokvarjena hrana na celi poti, kar je za Američane – spričo dejstva, da nismo imeli hladilnika – povsem nepojmljivo.) Zadnji hip ga vržemo proč in gremo v trgovinico bližnjega bencinskega servisa po novega. Monica se prismeje nazaj z dvema litroma in pol mleka, za katerega je odštela 12 CAD (pribl. 2500 SIT). Lahko si mislite, kako dober je moral biti potem tisti krompir s tako dragim mlekom.

SVETOVNI DAN MLADIH

Tiste dni, ko smo si pred začetkom SDM-ja ogle-

Za svetovni dan mladih je že vse nared.

In potem mi je Jack zaupal, da je na rolerjih (letnem nadomestku za tekaške smuči) to jutro pretekel že 20 milj, za miljo pa porabi golih 6 min. (hitrost ~ 16 km/h!). Sicer pa tudi kolesari in teče na smučeh, za čilost gornjega dela tesesa pa občasno še vesla. Samo polgejte, kako ponosno nosi Alpinine čevlje. Mimogrede – 88 let šteje ...

pelje« čez slap. Tem ljudem pravijo »dare-devils« ali po naše »izzivalci hudiča«. Eni preživijo, drugi pač ne ... se zgodi.

Pot me vodi v Buffalo – malo mestece veliko kot Ljubljana, ki slovi po ameriški nacionalni jedi piščančjih perutničkah v pikantni omaki. Plan je jasen: samo po glavni cesti št. 62 peljem na jug in ne morem zgrešiti.

Ob cesti so ves čas naselja in kot sem že pravil, so tu prometni znaki milo rečeno drugačni. Začetek mesta označuje le majhna tablica (če sploh) rjave barve porinjena ob rob ceste v kako grmovje, na njej pa z bež črkami piše ime naselja. Kje boš potem videl, da si že v mestu? No in ker je moj števec kazal, da bi moral že zdavnaj dospeti, okrog mene pa je bilo zgolj neko obcestno naselje, sem se zbal, da sem zašel. Potlačim svoj moški ponos (ki mi še pred pol ure ni pustil, da bi vprašal kod in kam), se skorajžim in vprašam mimoidočega za Buffalo. Ta me začudeno pogleda in vpraša, kaj hočem. Seveda, ob meni je cesta

in hrup, možakar me ni slišal, zato ponovim: »Kje se gre v Buffalo?« Moj sogovornik se sedaj sladko nasmehne in mi pojasni, da sem že v iskanem mestu. Ne preostane mi drugega, kot da požrem svoje besede in se naredim pametnega: »Sem mislil downtown ...« (t. j. center.)

Za večerjo sem si privoščil zloglasne perutničke s srednje vročo omako. Poleg te obstajajo še mila, zelo vroča in ubijalska. Za slednji dve me čisto nič ne briga, kakšni sta, ker je bila že moja prav po šofersko začinjena. In poleg tega bi jaz uvedel bloški meni, ki bi poleg kuretine vseboval še dva ali tri krompirje (ali pa vsaj kos kruha), kajti Američani jedo perutničke brez priloge.

Daljni sorodniki, ki sem jih obiskal v Clevelandu, so mi poleg ogleda vseh tamkajšnjih znamenitosti omogočili tudi spoznavanje ameriške družine. Ena od malenkosti, ki človeka v hipu očara, je »tapison«. In to ne samo po sobah ampak tudi v veži in nasploh po celi hiši (garaža bi znala biti izjema). Ta tako zelo cenjena talna

Televizor z neskončno množico programov – svetišče vsakega ameriškega doma. In ko je vsa družina zbrana okrog TV ekrana, se hitro zgodi, da za koga zmanjka prostora na sedežni – pa nič zato.

Mere teveja so običajno prav takšne kot pri nas: 55, 63 ali 71. Razlika je le ta, da jih oni diagonalo merijo v palcih, mi pa v centimetrih.

obloga se mimogrede znajde tudi po tleh kake cerkve. Ampak ne slovenske cerkve Sv. Vida. Ogledu le-te se nisem odrekel kljub svarilom, da soseska, v kateri stoji, ne slovi ravno kot najbolj varna. V dvajsetih letih prejšnjega stoletja jo je pozidal Bločan Jernej Ponikvar. (O njem ste brali v prejšnji številki.) Poleg cerkve in šole so pred kratkim sezidali še dom za starejše občane (glede na potrebe pač). Na vrtu imajo tudi ribnik in že od daleč sem opazil, da jim je ena riba poginila. Pa so me hitro podučili, da ni poginila, ampak vadi samo hrbtno plavanje.

Za moje potepanje pa je po radiu slišal tudi bloški rojak France Hiti (po domače Zimov iz Nove vasi), ki živi v teh krajih, in me povabil na dom. Njihovo hišo bi težko zgrešil. Že od daleč je bilo videti, da so edini Slovenci v soseski. Bujne rože na oknih in okoli hiše povedo vse. In tudi živo zelena trava, ki jo skrbno neguje France, je kot iz pravljice (sploh če pomislim, kakšna od vročine osmojena revščina je rasla pri sosedih). Kdor zna, ne more skrivati! Da sploh ne izgubljam besed, kako gostoljubno so naju potem sprejeli ...

V bližini lociran zabavišni park se tudi ni mogel izogniti mojemu obisku. Slovi po tem, da premore najboljši »roller-coaster« (vlakec smrti?) na svetu. Najvišji, najhitrejši, najbolj strm. Jaz bi tem presežnikom v prospektu dodal še najdaljšo vrsto in čakalni čas dve uri. Pa tudi sicer se povsod čaka uro in več in prav občudovanja vredni so Američani in njihova potrpežljivost.

Pa še to. Po neki definiciji je absolutni minimum, da spoznaš državo, ogled pokopališča in stranišča. Če slednjega prihranimo za kdaj drugič, moram priznati, da me je na britofu le prepričala pregovorna ameriška praktičnost. Nagrobne spomenike namreč uporabljajo z obeh strani – in res, le zakaj bi postavljali dva spomenika, če lahko na enega z ene strani obeležiš eno rodbino, z druge pa drugo.

(Se nadaljuje ...)

Simon Korenjak

Počitniška zabava

Na gornji sliki je grad, ki ga danes ni več. Vidimo lahko le še ruševine. Vabimo mlade bralce Bloškega koraka pa seveda tudi tiste malo manj mlade in one, ki so že pozabili, da so bili mladi ter sploh nimajo pravice do počitnic, naj ugotovijo, kateri grad je to. Ker pa je takšna naloga nekoliko prelahka, napišite kaj iz zgodovine tega gradu. Na gradovih so živeli tudi hudobni graščaki, lepi principi in princeze, napadali so jih Turki in še marsikaj se je dogajalo, kar je snov mnogih pravljic, pripovedk in povesti. Morda jo napišete še vi. Najboljše prispevke bomo nagradili s knjižnim darilom ter jih objavili. Prispevke pošljite do 30. avgusta na naslov: Občina Bloke, za Bloški korak, Nova vas 4a, 1385 Nova vas, ali še bolje po elektronski pošti: bloski.korak@email.si.

BESEDA UREDNIŠTVA

Bralcem, katerih prispevkov nam ni uspelo objaviti se opravičujemo. Prihodnja številka bo izšla konec septembra. Prispevke oddajte najpozneje do 5. septembra.

Glavni urednik

Stare bloške razglednice

Ti ljudje na Blokah so zelo žilavi. Kadar imajo priliko, za cerkvene praznike, se radi odpravijo z mladino na izlete. Nekoč se je devetdesetletnica peljala s sinovo družino na Gorenjsko. Med potjo je zadremala. Ko se je zbudila, je vprašala sina: »Kje pa smo sedaj?« »Na Britofu.« »Marija pomagaj, kaj smo se zaleteli?« je vzdihnila starka. Pa je bil to Britof pri Kranju.

Zdravnikov ti ljudje sploh ne

potrebujejo. Zato pa gre vse v zrak, če pride v hlev živinozdravnik. Nesreča ne počiva. Tako se je zgodilo, da je neka stara žena padla in si zlomila rebra. Nič ni kaj preveč stokala, ko jo je sin peljal k zdravniku v Cerknico. Tam so ji naredili napotnico za Ljubljano. Tedaj je bilo ženski pa že preveč in se je odločno uprla: »Kaj bom jaz hodila v Ljubljano, kar tamladi naj gredo, se raje vozijo kot jaz!«

Suša in košnja

KORUZNO PREŽIVETJE

Ko brskam po spominu, se spominim 50 let nazaj. Leta 1953 je bila huda suša v vsej Jugoslaviji. Žita v Slavoniji in Vojvodini, od koder se je preskrbovala večina večjih mlinov in pekarn, skoraj ni bilo. Takrat smo kruh in druga živila kupovali z živilskimi kartami. Na dan si dobil največ pol kilograma kruha. Ker pšenice ni bilo dovolj za vse, si dobil le koruzni kruh, ki je bil popoldne skoraj »beton«.

V Ljubljani je takrat v zvezi s to koruzno mešanico krožila šala, ki je nisi smel povedati komurkoli in kadarkoli. Rekli so, da je papež Jugoslovane izobčil iz Cerkve, ker vsi živimo na koruzi.

DUBČE KRAV'CE

Pokojni Janez Palčič iz Nove vasi – Dubec po domače – je po 2. vojni ostal brez potomcev. Kmetija je bila dokaj velika, »štala« polna, pripraviti se je moralo kar dosti sena, zato je dobival kosce in tudi sam kosil. Dostikrat je »pojamral«, da ga pri košnji boli okrog pasa.

Ko je nekega sušnega leta dobival kosce, to so bili mladi fantje, je Škrabčev Ivan iz Nemške vasi, ko je prišel na senošet, videl, kako je ma-

jhna trava, rekel:

»Oče, letos pa vas ne bo bolelo okrog pasa.«

Dubec, ki je imel za vsako priliko kakšno duhovito na jeziku, je odvrnil:

»Mene ne in vas ne. Bo pa krav'ce!«

PREMALO ZABELJENI ŽGANC

Tudi na Bloščku so včasih kosili. Večinoma so bili mladi fantje iz Topola, ki bi pojedli kosmatega medveda. Posebno v tistih povojnih letih, ko je vsega primanjkovalo. Najetim koscem je gospodinja zjutraj na senošet prinesla »frušteek«, kosilo so včasih rekli. Na travi je razprostrla prt, na sredino postavila skledo krompirjevih žgancev in razdelila žlice. Ko so kosci posedli, jim je rekla: »Pa Buh žegnej!«

Jerajev France je videl, da je na žgancih bolj malo ocvirkov, je pa pripomnil: »Bohlonaj, kar naj nam požegna, še bulš' b' blu, če nam b' jäh še malu zabejlu.«

Da vas ne bi bolelo okrog pasa ne od korusze, ne od kose in ne od ocvirku, vam ob kresu želi

Obloški Tonček

Tudi smrt v hiši ne zmede teh ljudi. Pri neki hiši je ležal mrlič. Iz sosednje fare je prišla kropit starejša ženska. Kropila je pokojnico in vzdihovala: »Oh, kako je suha, kako je suha!« Domača hči je prinesla jest mački in se ji je ta motovila pod nogami. Slišala je ženine besed in rekla: »Saj noče nič jesti, ničasta je, ničasta, tastara je lepša.«

Hoja po makadamu bolj utru-di človeka kot hoja po travi. Pred leti so peljali pokojnika k zadnjemu počitku po makadamu. Na križpotju pa so se domači ločili od sprevoda in jo ubrali po kolovozu

rekoč: »Po travi je bolj mehko in prej se pride.«

Z vozičkom za pogrebe pa je bilo tako, da je vsaka hiša dala določen znesek. Pa se je nekoč razsrdila Krepajeva Jera: »Nikjer ni pravice,« je zažugala proti hiši bogatega kmeta. »Oni so dali ravno toliko kot mi, pa so voziček že dvakrat rabili, mi pa nobenkrat.«

Kje je pravica. Na sodnji je ni bilo. Pa je tudi sedaj ni, saj se z vozičkom samo nekateri vozijo. Vsi pa so prispevali enako.

Marica Marolt

Z lepoto v poletje

Vsa lepota ženske se začne pri glavi. Sedaj je pravi čas za veselo razpoloženje, sedaj je pravi čas za mehko in spremembo izgleda.

Ko smo obiskale enega največjih evropskih sejmov lepote Cosmoprof Bologna 2003, smo se vrnile polne vtisov in novih idej. Vso modo so povzeli iz mode sedemdesetih in grobo obliko osemdesetih let prejšnjega stoletja. Bilo je veliko asimetričnih frizur z izrazitimi plastmi daljših las ali čisto drugo barvo od celote. Striženje in barva las združuje kontrast in tvori vzorec.

Moške frizure naj bodo zaokrožene in v enaki dolžini po celi glavi. Modno je resasto čez ušesa in po vratu, vse to pa poudarijo prameni z drugo barvo in gelom za moker videz in lesk. Vsa poletna moda je poudarek na resah ali kodrih. Ja, spet prihajajo lepi kodri ali pa skupaj rese in kodri »rahli«! Prav zato pa je brezskrbnost urejanja »wash & wear« operi in nosi.

Za poletne dni pa ni dovolj le voda, ampak primerni utrjevalci, ki vam ščitijo lase pred sončnimi žarki, kar je potrebno prav tako kot krema za kožo. Lasje pridejo od sonca, slane vode in klora v bazenih preveč izsušeni in videz krepastega lasu nam pokvari celo podobo. O tem se posvetujete s svojim frizerjem, ki pozna vaše lase in ve, kaj potrebujete zanje, da bodo lepi in bleščeči.

Jožica, vaša frizerka

Knjižnica Nova vas

Knjižnica je dobro založena z novostmi, saj občina Bloke redno namena finančna sredstva za nabavo knjig in knjižnega gradiva. Ker pa je v mesecu juliju predvidena inventura knjig, prosimo vse bralce, ki bi radi brali in posegli po knjigah, da nas obiščete v avgustu.

Bralni pozdrav!

Martina Kočevar

URNIK

- 7. avgust od 10. do 12. ure
- 14. avgust od 10. do 12. ure
- 21. avgust od 10. do 12. ure
- 28. avgust od 10. do 12. ure

Ranč na Blokah

**POD UGODNIMI
POGOJI VZAMEMO
V VEČLETNI NAJEM
TRAVNIŠKE IN
PAŠNE POVRŠINE.**

**ZA DOGOVOR: JURE PONIKVAR
GSM: 031-318881**

GRADBENO TEHNIČNA TRGOVINA

V NOVI VASI na BLOKAH tel: 7050 357 ali 7050 300

**Zmrzovalna skrinja
ZS 380 A LTH **54.770,00 SIT** -3%**

**Pralni stroj WA 942 S
Gorenje **71.655,00 SIT** -3%**

**Štedilnik na trda goriva K155
beli Wamsler **80.100,00 SIT** -3%**

Cepilec drv CD-3 **57.600,00 SIT -3%**

Varilni aparat 160/180 **141.912,00 SIT -3%**

**Mešalec betona
165l **76.890,00 SIT** -3%**

**Kompresor batni B 2800B/100 CT
3 ABAC 320 L/min **84.056,50 SIT** -5%**

**Kosilnica DOLMAR
MS 30C **45.000,00 SIT** -3%**

VSE ZA GRADNJO od temeljev do strehe

Dekorativni FASADNI PROFILI

se uporabljajo za dekoracijo stare ali nove zgradbe

GLAVNE LASTNOSTI:

- velika izbira standardnih profilov
- možnost izdelave po naročilu
- odpornost na vremenske vplive
- velika temperaturna obstojnost
- enostavni za vgradnjo
- majhna teža
- nizka cena

REZERVNI DELI ZA KMETIJSKO MEHANIZACIJO

FASADE

NA KOMBI PLOŠČI:

NA STIROPORU:

POKLIČITE, SVETOVALI VAM BOMO **041 993 591**

novolit
podjetje za proizvodnjo izolacijskih izdelkov d.d.

Nova vas 56
SI- 1385 Nova vas na Blokah
Tel.: 01 7050-300
Fax: 01 7050-330
E-mail: novolit@novolit.si
Web: http://www.novolit.si

Market Nova vas

- Za **vroče dni** vam nudimo pestro in ugodno ponudbo artiklov z blagovnimi znamkama **MERCATOR** in **TRAJNO NIZKE CENE**.
- Akcija svežega sadja in zelenjave (svež jedilni krompir, kumarice...)
- V **mesnici** vam nudimo dnevno sveže meso, pripravimo vam vse potrebno za piknik (masa za čevapčiče, nabodala, pleskavice, perutninsko meso...)

Na **tekstilnem oddelku** pa vas pričakujemo z bogato izbiro poletnih oblačil za staro in mlado priznanih blagovnih znamk **CASUCCI, LILY, STILL, HEROD** in še in še...

Cesta 4. maja 50, 1380 Cerknica
MARKET NOVA VAS: 01/707-16-32

PVC OKNA IN VRATA
STREŠNA OKNA

NOVOST!

**IDEAL 6000 -
6 komorni profili**

Novi šest komorni okenski profili, IDEAL 6000, zagotavljajo večjo energetsko varčnost, zvočno izolativnost in stabilnost. Na voljo je pestra izbira celotnega kakovostnega stavbnega pohištva po vaši izbiri z bogato dodatno opremo. Za okna in vrata z dolgo življenjsko dobo nudimo 5 letno garancijo ter ugodne kreditne pogoje.

KOVINOPLASTIKA LOŽ

PC Gradbeni elementi
Nova vas 57, 1385 Nova vas
tel.: 01 70 50 600
www.kovinoplastika.si

Obiščite nas v razstavno prodajnih salonih
Letališka 32 b Ptujška cesta 13
1000 Ljubljana 2204 Miklavž na
tel.: 01 544 12 70 Dravskem polju
tel.: 02 629 63 64

O, kuža.

5 % popust do konca junija